

הגדה של פסח

בעבריי ישרי

עם התקנה אמרית

כולה כפוד בשלמות

כדמחצית המאה

שאר חור חי עיני ואמרי חיי

HAGADAH

for

PASSOVER

with English Translation

פסח'ה ירושלם

תרס"ה-1905

JERUSALEM

לדפוס המלכותי הישראלי

Printed by J. H. Frankel

1688

73115

2303

ברוך הבא בשם ה' ברכנוכם בשם ה'

יחשבים כי פי' ליד: וראה בנים פכיד שלום עד ישראל:

שמש מאת לנצח ה' וברך ה' מציון וראה כבוד

דוד חי עיני ה' י

בדיקת חמץ

On the evening preceding the Fourteenth Day of the Month Nissan, immediately after the Evening Service, prior to entering on any other business whatever, the Master of every family is obliged to search the different apartments of his house for Leavened Bread, gathering all the Leaven lying in his way.

Before he begins the search, he says the following:

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, who had sanctified us with his commandments, and commanded us to remove the leaven.

ברוך אתה יי אלהינו
מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו
על בעור חמץ:

He must be careful not to speak between the blessing and making the search, nor yet during the search; after he has done, he secures the pieces of leaven and says:

(ואחר הדוקה סיד בלילה יבטלנו ויאמר)

All manner of leaven that is in my possession, which I have not seen nor removed, shall be null, and accounted as the dust of the earth.

כל המצא והמיעא
דאכא ברשותי
דלא תמסיה ודלא
בערותיה לבטל וליהוי
כעפרא דארעא:

ואחר הבדיקה יזהר בחמץ שמשויר להצניעו:

On the Fourteenth Day, after the fourth hour (about ten o'clock in the morning), all manner of leaven must be removed, and that which was gathered the preceding evening, must be burnt; the Master says as follows:

כָּל חֲמִיצָה וְחֲמִיעָה רָאָה בְּיָשׁוּרֵי דְחֲמִיתָה וְדִלָּא חֲמִיתָה דְּבַעֲרִיתָה וְדִלָּא בַּעֲרִיתָה לְבִטּוּל וְלִחְיָי כַּעֲפָרָא דְאַרְעָא:

[if the Master is not at home, he annuls the Leaven wherever he is].

If the Eve of the Passover happens on the Sabbath, the search is made on the eve of the Thirteenth (i. e. on Thursday evening), and the Leaven burnt on the Friday before noon; and every thing is removed on the Friday before the Sabbath commences: reserving only two meals for the Sabbath.

תענית בכרים

הבכורות מהענין בערב פסח בין בכור מאב בין בכור מאם, ובתפלת מנחה אומרים ענינו בעמידה.

All the First-born fast, in commemoration of the deliverance of the First-born of the Nation, when God smote all the First-born of the Egyptians.

עירוב תבשילין

בשחל ידיו ביום ה' יקח מנה וחבשול חשוב עמו, ויתן ביד אחר לזכות עבדו כל הקהל ומי שזוכה יגביה טפה, והמזכה יכיר ברכה זו: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֵרֹב:

בַּהֲדִין עֲרוּבָא יְהֵא שְׂרָא לָנָא לְאַפּוּי וּלְבִשּׁוּלֵי וּלְאַמְמוּנֵי וּלְאַדְלֻכְי שְׂרָגָא וּלְמַעֲבַד כָּל עֲרֻכְנָא מִיּוֹמָא טָבָא לְשִׁבְתָּא לָנָא וּלְכָל יִשְׂרָאֵל הַדְרִים בְּעִיר הַזֹּאת:

סדר הקערה

יסדר על שולחנו קערה בשלש	מימין	שליש	משמאל
מצות טונחים זה על זה, למטה הישראל ועליו ועליו הבחן ועליו לימין הורוע, ובנגדו לשמאל הביצה, ותחתיהם כאמצע המדור, ותחת הורוע החרוסת ובנגדו תחת הביצה הכרפס, ותחת המדור החזרת שעושין כורך: *	ורוע	מצות	ביצה
	אידונד	פטר	תחאריג
		מרור	
	חרוסת	הגדבא	כרפס
	חיליק	חזרת	
		יעליכס	

ומי מלה או חומין מחזין לקערה

and the heavens and the earth were finished and all their host. And on the seventh day God ended his work which he had made, and he rested on the seventh day from all his work which he had made. And God blessed the seventh day, and sanctified it, because he thereon rested from all his work, which God created and made.)

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, who created the fruit of the wine.

Blessed art Thou, O Lord, our God! Sovereign of the Universe, who had chosen us from among all people, and exalted us above all languages, and sanctified us with his commandments; and with love had thou given us, O Lord our God [on the Sabbaths say, Sabbaths for rest, and]

צָבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ
אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל
מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם
הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ
כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל
מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא
אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

בחול מתחילין כאן

סברי מרנן ורבנן ורבתי
ברוך אתה יי אלהינו
מלך העולם בורא
פרי הגפן:

ברוך אתה יי אלהינו
מלך העולם אשר
בחר בנו מכל עם
ורוממנו מכל לשון
וקדשנו במצותיו ותתן

Service for the first two
Nights of Passover
in commemoration of our re-
demption from Egypt.

The following is an index of
the said Service.

First say the sanctification;
second wash the hands; third take
the parsely, &c; fourth, break
the middle cake; fifth say the
service; sixth wash the hands;
seventh say the grace, called מוציא;
eighth break the uppermost
cake, &c; ninth eat the bitter
herb; tenth eat the horse-radish,
&c; eleventh bring the meat to
table, eat, and be joyful; twelfth
take the piece of the middle cake
first broken off, and eat a small
matter thereof; thirteenth say
the grace after meal; 14 & 15
Finish the Hallel; and which,
if duly performed, your service
will be acceptable to God. Amen.

במ"ו מלות אלו הבאות
לפניך נכלל כל סדר
של פסח כל אחד ואחד
במקומו:

קִדְשׁ. וְרַחֵן.
כֶּרֶס. יַחֵן.
מַגִּיד. רַחֲצָה.
מוֹצִיא. מִצָּה.
כִּרְוֶה. כּוֹרֶה.
שִׁלְחַן. עוֹרֶה.
צִפּוֹן. בָּרֶה.
הַלֵּל. גִּרְצָה:

סדר קידוש

Sanctification for the
Passover.

Fill the first cup with wine.
(If the Feast happens on
the Sabbath begin here
The sixth day,

קדש מוונין כוס ראשון
ומברך קידוש.
בשבת מתחילין כאן
ויהי ערב ויהי בקר
יום הששי ויכלו
השמים והארץ וכל

solemn days for joy festivals and seasons for gladness: [on the Sabbath say, the Sabbath day and] this day of the Feast of Unleavened Cakes [and this goddly day of holy convocation], the season of our freedom; on holy convocation, in love, a memorial of the departure from Egypt; for thou had chosen and sanctified us above all people; and thy [Sabbath and] holy festivals hast thou caused us to inherit with [love and favour], joy and gladness. Blessed art thou, O Lord! who sanctifieth [the Sabbath and] Israel and the seasons.

Blessed art thou, O Lord our God! King of the Universe who had preserved us alive; sustained us, and brought us to enjoy this season.

On the last two nights of Passover ששהינינו is not said.

לנו יי אלהינו באהבה
(בשבת שבתות למנוחה
(ו) מועדים לשמחה
חגים וזמנים לששון
את יום (השבת הורה
ואת יום) חג המצות
הזה. זמן חרותנו
(באהבה) מקרא קדש
זכר ליציאת מצרים.
כי בנו בחרת ואותנו
קדשת מכל העמים
(ושבת) ומועדי קדש
(באהבה) וברצון
בשמחה ובששון
הנחתנו: ברוך אתה
יי מקדש השבת
(ו) ישראל והזמנים:
ברוך אתה יי אלהינו
מלך העולם
שהחיינו וקיימנו

If the Feast happens at the conclusion of the Sabbath, the following is said:

Blessed art thou, O Lord our God! King of the Universe, creator of the radiance of the fire.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe; who had made a distinction between holy and not holy, between light and darkness, between Israel and the other nations, between the seventh day and the six working days. Thou didst also discriminate between the sanctity of the sabbath-day, and the sanctity of other holy-days; and consecratest the sabbath day in preference to the six working days; thou also separateth thy people Israel, and didst sanctify them with thy holiness. Blessed art thou O Eternal; who makes a distinction bet-

והחיינו לזמן הזה:

בשמיני של פסח בשתי לילות אין
אומרים על הקידוש שהחיינו
במועדי אומרים כי ברכות אלו
קודם ברכת שהחיינו:

ברוך אתה יי אלהינו
מלך העולם בורא
מאורי האש:

ברוך אתה יי אלהינו
מלך העולם
המבדיל בין קדש
לחול בין אור לחשך
בין ישראל לעמים בין
יום השביעי לששת
ימי המעשה. בין
קדשת שבת לקדשת
יום טוב הברכה. ואת
יום השביעי מששת
ימי המעשה קדשת.
הברכה וקדשת את
עמך ישראל בקדשתך:

ween holy and holy.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, who hath preserved us alive; sustained us, and brought us to enjoy the season.

Then drink the wine of the Sanctification leaning on the left side.

Washing the hands.

After this wash your hands, but do not say the Blessing. Taking the parsley, &c. The master of the house then takes some parsley or chervil, and dips it into vinegar, or saltwater, and having distributed some to every one at the table, they all say the following grace before they eat it.

Blessed art thou O Lord, our God! King of the Universe, Creator of the fruit of the earth. Breaking the middle Cake.

The master of the house then breaks the middle cake and leaving one half of it on the table lays the other half away, till after supper, for the אַיִקוֹמֵן

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ
בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ :

וְהַבָּרֵךְ שֶׁהַחַיִּינוּ וְשׁוֹתָהּ בְּהַסִּיכָת שְׁמַאל:
וּרְחִין בְּעַל הַבֵּית נוֹטֵל יָדָיו
בְּלֹו בְּרַכַּת נְטִילַת יָדִים.

בְּרַפֵּס בְּעַל הַבֵּית לֹוקֵחַ
בְּרַפֵּס פָּחוֹת מְכוּנֹת
וַיִּטְבֹּל בְּמֵי מַלַּח אִי בַחוּמֵן
וַיִּבְרַךְ :

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מִלֶּךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פָּרִי הָאָדָמָה :

יִחִין יָקָה הַמִּצָּה הַאֲמֻצֵּת מִן
ג' הַמִּצּוֹת וַיִּבְצַענָה לְשֵׁתִים
וַיִּכּוֹן לַבְצוּעַ חֶלֶק אַחֵר גָּדוֹל
מִחֲשָׁנִי לְהַצְפִּינוּ לְאַיִקוֹמֵן
יְהַמְנֶה לְהַצְנִיעוּ בֵּין כֵּר לְכַסֵּת
תַּחַת מְרֹאשׁוֹתָיו :

The Service for the
Passover.

Then he takes the bone of the lamb, and the egg of the dish, and all at table lay hold of the dish and say.

Lo! this is as the bread of affliction, which our ancestors ate in the land of Egypt, let all those who are hungry, enter and eat thereof; and all who are necessitous, come, and celebrate the passover! At present we celebrate it here, but the next year we hope to celebrate it in the land of Israel. This year we are servants here, but the next year we hope to be free-men in the land of Israel.

Then fill the cup with wine the second time, and take the dish from the table: then the youngest of the company asks:

Wherefore

מַגִּיד כָּל הַיּוֹשְׁבִים מִתְחִילִין לומר
הָא לַחֲמַא וְכו' וְכָל הַהִגְדָּה
כְּסֹדֵר בְּקִיר :

הָא לַחֲמַא עֲנִיא. דִּי אֲכָלוּ
אֲבֵהֶתָּנָא בְּאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם. כָּל דְּכָפִין יְיָתִי
וַיִּכּוֹל. כָּל דְּצָרִיד יְיָתִי וַיִּפְסַח.
הַשְׁתָּא הָכָא לְשָׁנָה תִּבְּאָה
בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. הַשְׁתָּא
הָכָא עֲבָדִי. לְשָׁנָה תִּבְּאָה
בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל בְּנֵי חוּרִין :

מִזְמִין כּוֹס שְׁנֵי וְהָבֵן שׁוֹאֵל :

הָאֲרָא כְּבֹן אֶל-מִסְכֵּן : אֶלְדִּי
אֲכָלוּ אֲבֵהֶתָּנָא : פִּי-בִרְרֵי
מִצְרַיִם : כָּל-גּוֹעָאן יְיָ וַיִּאֲכַל : כָּל-
מִעֲתָאָא יְיָ וַיִּפְסַח: הָלֵ סָנָא נִתְּנָא-
הוֹן : סָנָת אֶל-גָּאֲוִיָּא פִי-בִרְרֵי
יִסְרָאֵל: הָלֵ-סָנָא נִתְּנָא-הוֹן עֲבִיד :
סָנָת אֶל-גָּאֲוִיָּא : פִּי-בִרְרֵי
יִסְרָאֵל : בְּנִין אֶל-מִטְּלִיקוֹן :

מִה נִשְׁתַּנָּה הַלֵּילָה הַזֶּה: מִכָּל
הַלֵּילוֹת: שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת:

is this night distinguished from all other nights? On all the other nights we do not dip even once, but on this night twice.

On all the other nights we may eat either leavened, or unleavened bread, but on this night only unleavened bread.

On all the other nights we may eat any species of herbs, but on this night only bitter herbs.

On all the other nights we eat and drink, either sitting or leaning, but on this night we all lean.

Now put the dish again on the table, and the whole company answer:

אין אנו מטבילין: אפילו פעם אחת: וְהַלֵּילָה הַזֶּה: שְׁתֵּי פְעָמִים:

בְּמָה נִתְיַבֵּר: הָאֵלֵינוּ אֶל-לֵילָא: מִן-כָּל יָיִץ: פִּי-כָּל חַיִּי: לֵים נִתְנָא נֶאֱמָסִין: קִאוּנוּ מִרָא וְאִתְרָא: וְהָאֵלֵינוּ אֶל-לֵילָא: מִרְמִין: שְׂבָכְל תְּלִילוֹת: אָנוּ אוֹכְלִין: חֻמֵּץ אוֹ-מֵצָה: וְהַלֵּילָה הַזֶּה: כָּל-מֵצָה:

פִּי כָּל חַיִּי: נִתְנָא אֶבְלִין: כְּמִד יֵא-פְטִיר: וְהָאֵלֵינוּ אֶל-לֵילָא: כָּל פְּטִיר: שְׂבָכְל תְּלִילוֹת: אָנוּ אוֹכְלִין: שְׂאָר יִרְקוֹת: וְהַלֵּילָה הַזֶּה: מְרֹר:

פִּי כָּל חַיִּי: נִתְנָא אֶבְלִין: כְּצֹאֵר יֵא-מִרָאֵר: וְהָאֵלֵינוּ אֶל-לֵילָא: כָּל מִרָאֵר: שְׂבָכְל תְּלִילוֹת: אָנוּ אוֹכְלִין: וְשׁוֹתִין: בֵּין יוֹשְׁבֵין: וּבֵין מְסֻבִּין: וְהַלֵּילָה הַזֶּה:

Because we were slaves unto Pharaoh in Egypt, and the Eternal, our God! brought us forth from thence, with a mighty hand, and an outstretched arm: and if the most Holy, blessed be He had not brought forth our ancestors from Egypt, we, and our children, and our children's children, had still continued in bondage to the Pharaoh's in Egypt; therefore, although we were all wise, all of us, men of understanding and experience; all of us having knowledge in the law, it, nevertheless, is in-

בְּלָנוּ מְסֻבִּין: פִּי כָּל חַיִּי: נִתְנָא אֶבְלִין: וְשׂאֲרֵבִין: בֵּין קַעֲדִין וּבֵין מְנַתְּבִין: וְהָאֵלֵינוּ אֶל-לֵילָא: כָּל-תְּנָא מְנַתְּבִין:

מִחוּרִין קַעֲדָה עַל הַשּׁוֹלְחָן, וְהָאֵלֵינוּ מְנַתְּבִין בְּשַׁעֲת אִמּוּת הַהֲגָדָה וְנִכּוֹן לִפְרֹשׁ הַהֲגָדָה לְנִשְׁמִים וְלִילָדִים בְּלִשׁוֹנָם:

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם: וְיִוְצִיאֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִשֶּׁם בֵּית הָעֶבֶר: וּבְחֹרֵעַ נִשְׁמָה: וְאֵלֵינוּ לֹא-חֹצִיא תְּקֹדֶשׁ בְּרוּךְ-הוּא: אֶת-אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם: עַד-יֵין אָנוּ וּבְנֵינוּ וּבְנֵי-בְנֵינוּ מְשׁוּעָבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם: וְאֵפִילוּ כְּלָנוּ-חֲכָמִים: כְּלָנוּ-נְבוֹנִים: כְּלָנוּ-יֹדְעִים אֶת-הַתּוֹרָה: מִצֻּוֹה עֲלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם: וְכִלְ-הַמְרָבָה: לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם: הַרְיֵוֹה מְשַׁבַּח:

cumbent upon us to discourse of the departure from Epypt and all those who largely discourse of the departure from Egypt, are accounted praiseworthy.

And מעשה רבבי אליעזר thus is related of Rabbi Eleazar, Rabbi Joshua, Rabbi Elazar, the son of Azariah, Rabbi Akeeba, and Rabbi Tarphon, that they once met (on the night of Possover) in בני ברק and continued discoursing of the departure from Egypt all that night, till their disciples came, and said: „instructors, it is time to

עביר כנגא לפרעון במצור: וכנגא אללה אלהאנתא מרתם: ביד אל-שדידא ובדראע אל-ממירדא: וללא למ כדג אל-מקדס תבארד-הוא: אלא אברהאנתא מן-מצר: ליסאע באן-גפון: נחנא ובנינא ובנין בנינא: מסתכדמין כנגא לפרעון במצור: ולאוונגו בלחנא-עלמא: פלחנא-פהמא: בלחנא-עארפין אלא אל-תורה: פרץ עלינא לינחבי בכרוג-מצר: ונמיע אל-מפתר: ליחבי בכרוג-מצר: חודא האדא אל-מפתר:

מעשה רבבי אליעזר: ורבבי יהושע: ורבבי לעזר בן-עזריה ורבבי עקיבא: ורבבי טרפון: שהיו מסבין בבני-ברק: והיו מספרים ביציאת מצרים כל-אותו הלילה: עד שבאו תלמידיהם: ואמרו להם רבותינו: הגיע זמן קריית-שמע של שחרית:

read the morning שמע.

Rabbi Elazar, the son of Azariah, said, „verily, I am as a man of seventy years of age, and have hitherto not been able to prove, that the narration of the departure from Egypt, ought to be related at night, till expounded by the son of Zoma; after this manner it is said, „that thou mayest remember the day of thy going forth from the land of Egypt, All the days of thy life“: From whence he observed, that the experssion of, the days of thy life, signifies,

הכאיה סארת: ברבי אליעזר: ורבבי יהושע: ורבבי אלעזר אבן עזריא: ורבבי עקיבא: ורבבי טרפון: אלאדי כאנו מנתפיי: בבנין ברק: וכאנו יחפון בכרוג-מצר: מול דאלד אל-גילא: אלא אננו תלאמידהום וקאלו להום: יא-סדאנתא: דנא-וקת קרית-שמע: מאל אל-צבא: אמר רבי אלעזר בן-עזריה: חרי אני פבן שבעים-שנה: ולא-זכיתי שתאמר וציאת-מצרים בלילות: עד שדרשה בן-זומא: שנאמר למען תזכר את-יום צאתך מארץ מצרים: בל-ימי חיך: ימי חיך הימים: בל-ימי חיך הלילות: וחכמים אומרים: ימי-חיך העולם-הזה: בל-ימי חיך: לרביא לימות-המשורה:

קאל: רבי אלעזר אבן עזריה: חודא אנא כאבן סבבין סנא: ולס-זמית אד תנקאל:

the days only; but All the days of thy life, denotes the nights also. But the sages say, the days of thy life, denotes this life only; but All the days of thy life, denotes even at the time of Messiah.

Blessed be the Omnipresent; blessed is He who had given the law to his people Israel; blessed be He whose law speaks distinctly of four children, of different disposition, viz, the wise, the wicked, the simple, and he who have not capacity to inquire.

כרוג מצר: כל-לילי: אלא
אין-פסחה אבן-זומא במא
אנקאל: לאנל תדבר אל-יום
כיוונך מן-ארץ מצר: מול-
אנאם תיאחד: אנאם תיאחד
אל-אנאם: מול-אנאם תיאחד
אל-לילי: ולעולם יקולון
אנאם תיאחד אל-דניא האלי:
מול-אנאם תיאחד: לילי
לזמאן אל-משח:

ברוך המקום: ברוך-הוא:
ברוך שנתן תורה לעמו
ישאל ברוך הוא: בנגד
ארבעה בנים: דברה תורה:
אחד חכם: ואחד רשע: ואחד
תם: ואחד שאינו יודע לשאל:

תבארך אל-באלק: תבארך הוא:
תבארך אל-לילי עמא אל-
תורה: לקומו יסראל תבארך
הוא: בקבאל ארבע בנים:
תבארך אל-תורה: ואחד עולם:
ואחד עולם: ואחד פאמר: ואחד
אל-לילי יסור יערף לילי-סאל:

The wise son thus expresses himself: what mean those testimonies, statutes, and judgments, which the Lord our God had commanded us? Then shalt thou instruct him in all the laws of the Passover; also, that we must not have a dessert brought to table after the paschal lamb.

The wicked son expresses himself thus: what mean you by this service? By the expression „you“, it is clear, he does not include himself; and as he had withdrawn himself from the collective body of the nation, it is proper, that thou retort on him; and therefore answer him thus: This

חכם מה-הוא אומר: מה
הערות והתקנים
והמשפטים אשר צוה יהוה
אלינו אתכם: אף אתה אמור
לו בהלכות הפסח: אין
מפטרין אחר הפסח:
אפיקומן:

עולם: איש הוא יסור: איש כל
שקאיד ולרסום ולאתקאם:
אל-לילי וצא אל-האלהתא אל-בום:
אי-א אנתא תקול לו כסירת
אל פסח: לים יאכלון מן פער אל
פסח: שני מן אפוקאפי:

רשע מה הוא אומר: מה
העבודה הזאת לכם:
לכם ולא-לו: ולפי שהוציא
את-עצמו מן הכלל: בפר
בעיקר: אף אתה תקהה
את-שני ואמור לו: בעבור
זה עשה יהוה לי בצאתי
ממצרים: לי ולא-לו: ולא-לו
היה שם: לא-היה נגאל:

is done because of that, which the Eternal did for Me, when I went from Egypt: i. e. for Me but not for him; for had he been there, he would not have been thought worthy to be redeemed.

The simple son artlessly observes, what is this? Then shalt thou answer him: for with a strong hand the Eternal brought us out of Egypt from the house of bondage.

But as for him, who have not capacity to inquire, thou must begin to discourse as it is said, and thou shalt show thy son on that day, saying, this is done because of that which the Eternal did for me, when I

צאֵלם: איש הוא יקול: איש הל כדמא האלי לבום: לבום ולמדו: וראגל אדלי כרג אלא רוחו מן אל גמלא: כפר בילי כאלק: איצא אנתא תדרם אלא סנונו ותקול לו: בסבב הארא צנע אלא לי: בכרוני מן מצר לי ולם-לו: וראגל כאן תם: מא- כאן אנפך:

תם מה הוא אומר: מדר זאת: ואמרת אליו: בחוק יד הוציאנו יהוה ממצרים: מבית עבדים:

כאמל: איש הוא יקול: איש האלי: ותקול אליה בשדית יד: כרגנא אלא מן מצר: מן בית אל עבדיא:

ושאינו יודע לשאר: את פתח-לו: שנאמר:

והגדת לבנך ביום ההוא לאמר: בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים: וכול מראש חדש: תלמוד לומר

went forth from Egypt.

Possibly you may think that he (the father) is bound to explain this from the first day of the month Nissan; therefore it is said on that day, yet as it says, on that day, it might be inferred that it must be whilst it is day but as it is said, this is done because of that &c., from which it is to be inferred at no other time but when the unleavened cake, and bitter herbs, are placed before thee.

Our ancestors were anciently idolaters, but at present the lord had brought us near to his service: as it is said,

ביום ההוא: אי ביום ההוא: יכול מבעור יום: תלמוד לומר בעבור זה: בעבור זה: לא אמרתי אלא בשעה שמצה ומרור: מונחים לפניך:

ואדלי ייסו יערך ליסאל: אנת תפתח-לו במא אנקאל: ותבבר לאבנך בראשך אל-יום ייקול: פירסבב הארא צנע אלא לי: בכרוני מן מצר: יטיק מן ראם אל-שחר: תעלמנא לנקול בראשך אל-יום: אי בראשך אל-יום: יטיק מן קבל-יום: תעלמנא לנקול פירסבב הארא: פירסבב הארא: למ קלת אלא בסעת אל-פטור ולמקרא: מוצועין לקראמך:

מתחלה עובדי עבודה זרה חיו אבותינו: ועבשיו קרבנו המקום לעבדתו: שנאמר ויאמר יהושע אל-כל העם: פה-אמר יהוה אלו ישראל: בעבור הנדור ישבו אבותיכם מעולם: תרח

and Jeshua said unto all the people, thus, saith the Eternal the God of Israel, your ancestors dwelt on the other side of the river (Euphrates) in old time, even Terah, the father of Abraham, and the father of Nachor and served other Gods.

And I took your father Abraham from the other side of the river, and let him throughout all the land of Canaan and multiplied his seed, and gave him Isaac; and I gave unto Isaac, Jacob and Esau; and I gave unto Esau mount Seir for his possession; but Jacob and his children went down into Egypt.

אָבִי אַבְרָהָם וְאָבִי נָחוֹר :
וַיַּעֲבֹדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים :

מִן אֲנֹלָא : עֲבָדִין עֲבָדָא
אֲנִיבִיטָא כְּאֵנוּ אַבְרָהָמָא :
וְאֵל סָאע קִרְבָּנָא אֵל-כְּאֵל
לְעֲבָאדְתֵּנוּ כְּמָא אֲנִיקָאֵל : וְקָאֵל
יְהוֹשֻׁעַ אָלָא גִמִּיעַ אֵל-קוֹם :
הָא בְּדָא קָאֵל אֲפֵלָא אֱלֹהִי
יִסְרָאֵל : כִּי עָבַר אֵל נְהָר : וְלִסְמו
אַבְרָהָם וְנָחוֹר מִן-קִדְמִים : תְּרַח אָבִי
אַבְרָהָם וְאָבִי נָחוֹר : וַעֲבָדוּ
עֲבָדָא אֲנִיבִיטָא :

וְאִפְקֵי אֶת-אֲבִיכֶם : אֶת-
אַבְרָהָם מִעֵבֶר הַנָּהָר :
וְאִפְקֵי אוֹתוֹ בְּכָל-אֶרֶץ כְּנָעַן :
וְאִרְבֶּה אֶת-יִרְעֵו : וְאִתֵּן לוֹ
אֶת-יִצְחָק : וְאִתֵּן לְיִצְחָק אֶת-
יַעֲקֹב וְאֶת-עֵשָׂו : וְאִתֵּן לְעֵשָׂו
אֶת-הָהָר שֶׁעִיר לְרִשְׁתָּהּ אוֹתוֹ :
וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו : יָרְדוּ מִצְרָיִם :

וְאַבְרָהָם אָלָא אֲבוּכֶם : אָלָא
אַבְרָהָם מִן עֵבֶר אֶל-נְהָר :
וּסְרִתּוּ כְּגִמִּיעַ בְּדָר כְּנָעָן :

Blessed be He, who strictly preserved his promise unto Israel; blessed be the Most Holy, who premeditated the end of the captivity, that he might perform what he had promised to our father Abraham, between the parts; as is said, and he said unto Abraham, know for certain, that thy seed shall be strangers in a land that is not theirs, and shall serve them four hundred years. And also that nation whom they shall serve, will I judge; and they shall after-

וְכִתְרָתָא אָלָא נִסְלָתָא : וְעֵמִית לוֹ אָלָא
יִצְחָק : וְעֵמִית לְיִצְחָק אָלָא יַעֲקֹב
וְאָלָא עֵשָׂא : וְעֵמִית לְעֵשָׂא אָלָא
בְּדָר שֶׁעִיר לְיִוְרֵתוֹ : וַיַּעֲקֹב
וּבְנָיו : אֲנִיבִיטָא לְמִצְרַיִם :
בְּרוּךְ שׁוֹמֵר תְּכַתִּיבָתוֹ : לְיִשְׂרָאֵל
בְּרוּךְ הוּא שְׁתַּקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִחֲשָׁב אֶת-חֲקֵן : לְעֵשׂוֹת
כְּמָה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ
בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים : שֶׁנֶּאֱמַר
וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדַע תֵּדַע
כִּי-גֵר יִהְיֶה זֶרְעֲךָ בְּאֶרֶץ
לֹא-לָהֶם : וַעֲבָדוּם וְעָנּוּ אוֹתָם
אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה : וְגַם אֶת-
הָגוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אֲנִי
וְאֶת-רֵי-בְנֵי אֲבִי : בְּרַכּוֹשׁ גְּדוֹלָה
תִּבְאָרְךָ הַאֲפִן מִתְבָּאֵל :
לְיִסְרָאֵל תִּבְאָרְךָ הוּא :
אֵל-מְקַדֵּם תִּבְאָרְךָ-הוּא : מִחֲסֹב
אָלָא אֵל-יִרְעֵא : לְיִצְחָק שְׁנֵי אֲפִדִי
קָאֵל : לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ : כְּאִתֵּן
בֵּין אֵל צִמְזֹר כְּמָא אֲנִיקָאֵל : וְקָאֵל
לְאַבְרָהָם עֲרֵפָא תַעֲרַף אֵל גְּרִיב
יִפּוֹן נִסְכֵּךְ בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם :

wards go forth with
great substance.

Lift up the cup of wine
and say :

It is
this same promise
which had been the
support of our ances-
tors, and of us also :
for not one only had
risen up against us,
but in every gene-
ration there are some
who rise up against
us to annihilate us,
but the Most Holy,
blessed be he, had
delivered us out of
their hand.

The cup is replaced on
the table and the Maz-
zoth are uncovered :

Search
and enquire what
Laban, the Syrhani,
intended to do to
our father Jacob ;
for Pharaoh decreed

וַיִּבְדְּמוּהוֹם וַיַּעֲבֹדוּהוֹם אַרְבַּע
מֵאוֹת סָנָא : וַאֲחֵזָא אֶלְא אֶר
שַׁעֲב אֶלְדִּי יִבְדְּמוּהוֹם אֲשֶׁר־עָדוּם
אֲנָא : וּבְעֵד דְּאֶלְדִּי : וּכְרֹנִין בְּסִרְהָ
אֶלְעִים :

מכסין את המצות ומגבוהין את הכוס

(ד) הִיא שְׁעִמְדָּה לְאִבּוֹתֵינוּ
וְלָנוּ : שְׁלֹא אֶחָד
בְּלִבְר עֲמֵד עָלֵינוּ לְבַלּוֹתֵינוּ :
אֶלְא שְׁבַכְל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים
עָלֵינוּ לְבַלּוֹתֵינוּ : וְהַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא : מְצִילֵינוּ מִיָּדָם :

הִיא : אֶלְדִּי וְקַפְתָּ לְאִבְיָנוּ וְלָנוּ :
אֵד לָם בִּם וְאֶחָד וְאֶקֶף עָלֵינוּ
לְהַפְיָנוּ : אֶלְא בְּכֹל־כִּי־וְגִיל
וְאֶקֶפִּין עָלֵינוּ לְהַפְיָנוּ : וְלִמְקָדָם
מִבְּאֶנְךָ־הוּא : מִכְּלָצָנוּ מִן־
יָדָהֶם :

יעמוד הכוס ויחזיר ויגלה המצות

זֶא וְלִמְד מַה בְּקִשׁ לָבָן
הָאֶרְמִי : לַעֲשׂוֹת לְעַקֵּב
אֲבִינוּ : שְׁפָרְעָה לֹא־גֹר
אֶלְא עַל הַזְּכָרִים : וְלָבָן בְּקִשׁ

(ד) ר"ל הבטחתו ית'

the destruction of
the males only, but
Laban intended to
root out the whole,
as it is said: a Syr-
ian had nearly
caused my father to
perish and he went
down into Egypt,
and sojourned there
with few persons,
and there became a
great, mighty and
populous nation.

And „he went down into
Egypt“ compelled
there to, by the word
of God, „and there“
by which we are
taught that he did not
go down to settle
there, but only to
sojourn as is said :
and they (Joseph's
Brethren) said unto
Pharaoh, to sojourn

לְעַקֹּר אֶת־הַכֹּל : שְׁנֵאמַר :
אֶרְמִי אֶבֶר אָבִי : וַיֵּרֶד
מִצְרַיִמָּה : וַיֵּגֶר שָׁם בְּמִתִּי-
מַעַט : וַיְהִי־שָׁם לְגוֹי־גָדוֹל
עַצוֹם וָרֹב :

אֶחָד וְאֶתְעָם : אִישׁ מִלֵּב לָבָן אֶל
אֶרְמִי : לְיָצֵנֶה לְיַעֲקֹב
אֲבוֹנָא : אֵד פִּרְעִין לָם חֲכָם אֶלְא
עָלָא לְדִבּוּרָא : וְלָבָן מִלֵּב
לְיִישָׁרְעֵה אֶלְא אֶלְ-בֶּל : כְּמָא
אֶנְקֵאֵל : אֶרְמִי הָפִי אָבִי וְנִתְדַר
לְיִישָׁרְעֵה : וּסְפִין תָּם בְּרִהֲמֹן־קָלִיל :
וּסְאֵר תָּם לְשַׁעֲב אֶלְ־כְּבִיר : עֲצִים
וּכְתִיר :

וַיֵּרֶד מִצְרַיִמָּה : אָנוּם עַל־פִּי
הַדִּבֶּר : וַיֵּגֶר שָׁם מִלִּמְד
שְׁלֹא יֵרֶד לְהַשְׁתַּקֵּעַ : אֶלְא
לְגֹר שָׁם. שְׁנֵאמַר וַיֹּאמְרוּ
אֶל־פִּרְעֹה לְגֹר בְּאֶרֶץ
בְּאֵנוּ : כִּי־אֵין מְרַעָה לְצֹאֵן
אֲשֶׁר לְעַבְדֶּיךָ : כִּי־כְבִּיר
הָרֹעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן : וְעַתָּה

in the land are we come; for thy servants have no pasture for their flocks; for the famine is sore in the land of Canaan; now, therefore, we pray thee, let thy servants dwell in the land of Goshen.

With „במתי מעט a few persons“; as it is said: with three score and ten souls thy ancestors went down into Egypt; and now the Eternal, thy God, had made thee as the stars of heaven for multitude. „And he there became a great nation“; by which we are informed that the children of Israel were distinguished, even in Egypt,

יִשְׁכּוּ נָא עַבְדֶּיךָ: בְּאֶרֶץ
גִּשְׁשֹׁן:

וְנִתְחַדֵּר לְמִצְרָיִם: מִנְּצֹבִיב עֲלֵא קוֹל
יְיָ פְּסוּק: וְסִפְּנֵי תָם תַּעֲלֵמָנָה
אֵל לֹאם נִזְלָה לְיִתְרָא: אֵלֶּה לְיִסְכּוֹ
תָם כְּמֵא אֲנִיקָא: וְקִלְאוֹ אֵלֶּה
פְּרָעוֹן לְנִסְכּוֹן פִּי אֵל בְּלֵא גִינָה אֵל
לִים מִרְעָא לֵל גִּנָּם אֵלֶּיךָ עַבְדֶּיךָ:
אֵל תְּקִיל אֵל גִּוֵּעַ פִּי בְּלֵד כְּנַעַן:
וְאִסְאֵעַ וְלִסְמֵן אֵל אֵן עַבְדֶּיךָ: פִּי
בְּלֵד אֵל סְדִיר:

בְּמֵתֵי מֵעֵט: כְּמֵו שְׁנַאמֶר.
בְּשִׁבְעִים נַפְשֵׁי יָרְדוּ
אֲבוֹתֶיךָ מִצְרִימָה: וְעַתָּה
שְׁמֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: כְּכֹכְבֵי
הַשָּׁמַיִם: לָרֹב:

בְּרֵהֶם לְאֶמְלִי: כְּמֵה אֲנִיקָא:
כְּסִבְעִין נַפְשֵׁי אֲנִתְרוּ
אֲבֹתֶיךָ לְמִצְרָיִם: וְאִסְאֵעַ אֲנַעֲלֶךָ
אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ: כְּכֹכְבֵי אֲסָמָה:
לְעַבְדֶּיךָ:

וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל: מְלִמֹּד
שְׁהוּ יִשְׂרָאֵל מְצִיגִים
שֵׁם: לְגוֹי־גָדוֹל וְעֲצוּם כְּמֵו

as a peculiar nation. „A great and mighty nation“ as it is said; and the children of Israel were fruitful; and increased abundantly, and multiplied, and waxed exceeding mighty, and the land was filled with them.

And populous“; as it is said: I have caused thee to multiply as the vegetation of the field and thou becamest considerable and great, and adorned with many beauties; thy breasts are fashioned and thine hair grown, yet thou art naked and bare.

Some add the following:
And when I passed by thee, and saw thee polluted in

שְׁנַאמֶר: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ
וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֻמוּ כְּמֵאד
מֵאד: וַתִּפְרֹא הָאֶרֶץ אֹתָם:
וַיִּסְאֶר תָם לְשַׁעֲבֵי אֶל־כְּבִיר:
תַּעֲלֵמָנָה אֵלֶּיךָ בְּאֵנוּ
יִסְרָאֵל מִנִּישְׁנֵן תָם: לְשַׁעֲבֵי אֵל
כְּבִיר וְעֲצִים כְּמֵה אֲנִיקָא: וּבְנֵן
יִסְרָאֵל נָמוּ וַדְּבּוּ וַתִּתְרוּ וַעֲצֻמוּ
כְּגֵדָה גִּדָּה: וַתִּתְלֵת אֶל־אֶרֶץ
כְּמֵהוּם:

וְרֹב: כְּמֵו שְׁנַאמֶר. רַבְּבָה
כְּעֲצֻמַּת הַשָּׂדֶה נִתְחַדֵּךְ:
וַתִּרְבִּי וַתִּגְדְּלִי וַתִּבְאִי בְּעֵדִי
עֲדִיִּים: שְׂדֵים נִכְנוּ וַשְׁעֶרְךָ
צִמָּה: וְאֵת עֲרוֹם וְעֵרִיָּה:
וַתִּתְרוּ: כְּמֵה אֲנִיקָא: רַבּוּא כְּנִבְתִּי
אֶל־סִחְרָה גַּעֲלָתְךָ וַתִּתְרֵתִי
וַעֲצֻמָּתִי וְגִיתִי: פִּי נִאֲיִיתִי אֶל־
זִינָאת: דִּי־וֹסֵךְ תִּתְרַבּוּ וַשְׁעֶרְךָ
נִבְתִּי: וְאֲנִתְךָ עֲרִיָּה:
וּמִסְתַּעֲרִיאנָה:

יש נוהגים לומר וְאֲעִבּוֹר עֲלֶיךָ וְאֲרָאֶךָ:
מִתְפֹּסֶסֶת בְּדַמִּיָּה:
וְאִמֵּר לָךְ בְּדַמִּיָּה מִי: וְאִמֵּר לָךְ

thine own blood, I said unto thee when thou wast in thy blood, Live: yea, I said unto thee when thou wast in thy blood, Live.

And the Egyptians ill-treated us"; afflicted us, and laid heavy bondage upon us.

And the Egyptians ill-treated us"; as it is said: come on, let us deal wisely with them; lest they multiply, and it come to pass, if it chance to be a war, they might also go over to our enemies, fight against us, and so get them up out of the land.

And they afflicted us" as it is

בְּדַמְךָ חַיִּי:

וְעַבְרַת עָלַי וּנְצַרְתָּךְ מִתַּמְנֵלֵמָא
בְּדַמְךָ וּקָלַת לָפִי בְּסִבָּב
דְּמִיךְ תַּעֲשִׂינָּה וּקָלַת לָפִי בְּסִבָּב
בְּמִיךְ תַּעֲשִׂינָּה:

וַיִּרְעוּ אוֹתֵנוּ הַמִּצְרִיִּים
וַיַּעֲבִדוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ
עֲבֹדָה קָשָׁה:

וְאִסּוּ לָנָא אֶל-מִצְרַיִם: וַעֲבֹדֵנוּ
וְנַעֲלוּ עָלֵינוּ: כְּדָמָא צַעֲבָא:
וַיִּרְעוּ אוֹתֵנוּ הַמִּצְרִיִּים כְּמֹ
שִׁנְאָמֵר. הֵבֵה נִתְחַכְמָה
לֹא פְנֵי-יִרְכָּה: וְהָיָה כִּי
תִקְרָאנָה מִדְּחָמָה: וְנוֹסְפָה
גַּם-הוּא עַל-שׁוֹנְאֵינוּ וְנִגְלָחֵם-
בָּנוּ: וְעָלָה מִן-הָאָרֶץ:

וְאִסּוּ לָנָא אֶל-מִצְרַיִם: כְּמָא
אֶנְקָאֵל: תַּעֲמָלוּ נִתְחַכְמָא
לֹא לִפְנֵי יִפְתָּר: וַיִּפְּקוּ אֲדָ
תַּעֲמָדֵנוּ חֲרוּכָה: וַיִּנְגְּמַע אִיצָא
הוּא עָלָא בְּאֶנְצִינָא: וַיִּתְחַכְּמוּ
כִּינָא: וַיַּעֲבִדֵנוּ מִן אֶל-בְּרִד:
וַיַּעֲבִדֵנוּ: כְּמֹ שִׁנְאָמֵר.
וַיִּשְׁכְּמוּ עָלֵינוּ שָׂרֵי

said: and they set over them task-masters to afflict them with their burdens, and they built for Pharaoh store cities, even Pithom and Raamses.

And they laid heavy bondage upon us"; as it is said: and the Egyptians made the children of Israel to serve with rigour.

And we cried unto the Eternal, the God of our ancestors; the Eternal heard our voice, and observed our affliction, our labour, and our oppression.

מִסִּים לְמַעַן עֲנֹתוֹ בְּסִבְלוֹתֵם:
וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפָרְעֹה:
אֶת-פִּתּוֹם: וְאֶת-רַעַמְסֵס:

וַעֲבֹדֵנוּ: כְּמָא-אֶנְקָאֵל: וְנַעֲלוּ
עָלֵינוּ כְּדָמָא צַעֲבָא:
לְאֵל. וַעֲבֹדֵנוּ פִּי-חַמּוּלָהוּם
וְכִנּוּ קִרְוִיָּה מִסָּפֵן לְפָרְעֹה: אֵלָּא
פִּיּוֹם: וְאֵלָּא עֵין אֶל-שִׁמְסִם:
וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה:
כְּמֹ שִׁנְאָמֵר. וַיַּעֲבִדוּ
מִצְרַיִם אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּפִרְךָ:

וְנַעֲלוּ עָלֵינוּ כְּדָמָא צַעֲבָא כְּמָא
אֶנְקָאֵל: וְכִדְמוּ מִצְרַיִם אֵלָּא
בְּנֵין יִשְׂרָאֵל בְּצַעֲבָא:

וַנִּצְעַק אֶל-יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:
וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת-קוֹלֵנוּ:
וַיִּרְא אֶת-עַבְדֵּינוּ: וְאֶת-
עַמָּלֵנוּ: וְאֶת-לִחְצֵנוּ:
וַיַּרְכֵּנוּ אֵלָּא אֵלָּא אֵלָּא
אֶבְחָתָנוּ: וְסָמַע אֵלָּא
אֵלָּא צוּמָנוּ: וְנִצַּר אֵלָּא פִּרְדָּנוּ:
וְאֵלָּא שִׁקָּאנוּ: וְאֵלָּא צוּקָתָנוּ:

And „וגצעק אל יי
we cried unto the
Eternal; the God of
our ancestors, as it is
said: and it came to
pass in process of time
that the king of
Egypt died, and the
children of Israel,
sighed by reason of
bondage, and they
cried, and their cry
ascended up unto God,
by reason of the bon-
dage.

And the
Eternal heard our
voice“, as it is said:
and God heard their
groaning, and re-
membered his co-
venant with Abra-
ham, Isaac and
Jacob.

וגצעק אל־יהוה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וַיְהִי
בַיָּמִים הָרַבִּים הֵם: וַיָּמָת
מֶלֶךְ מִצְרַיִם: וַיָּאָנְחוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל מִן־הָעֲבָדָה וַיִּזְעֲקוּ:
וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל־הָאֱלֹהִים:
מִן־הָעֲבָדָה:

וַיִּזְכְּנוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵי אֲמִתָּה
אֲבֹתֵינוּ: כְּמָה
אֲנִקְלָא: וַכָּאן פִּירְאֵלְךָ אֶל־אֲמִתָּה
אֶל־בְּתִירֵן הוּם: וּמָאת צִלְמָאן
מִצֵּר: וַתִּקְרְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן
אֶל־בְּדָמָה וַצִּרְכּוּ: וַצִּעַדְתָּ
צִרְכְּתָהוּם אֵלֶּה אֱלֹהֵי: מִן אֶל־
כְּדָמָה:

וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹלֵנוּ: כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר. וַיִּשְׁמַע
אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם: וַיִּזְכֹּר
אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ: אֶת־
אֲבֹרָהֶם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־
יַעֲקֹב:

וּסְמַע אֱלֹהֵי אֲמִתָּה: כְּמָה
אֲנִקְלָא: וּסְמַע אֱלֹהֵי אֲמִתָּה:

And „וירא את ענינו
he saw our affliction“:
this denotes their
being denied the com-
pany of their wives,
to prevent propaga-
tion; as it is said:
and God looked upon
the children of Israel,
and God had know-
ledge of their afflic-
tion.

And „ואת עמלנו
our grievousness“:
this denotes the
destruction of the
male children; as it
is said: every son
that is born, ye
shall cast into the
river, but every
daughter ye shall
save alive.

And „ואת לחצנו
our oppression“: this
denotes fatigation:

שִׁקְלָתָהוּם: וַיִּזְכֹּר אֱלֹהֵי אֲמִתָּה
אֶת־הוּם: מִעֲבָרָהֶם מִעֲיִצְחָק
וּמִעֲיַעֲקֹב:

וַיִּרְא אֶת־עֲנִינוֹ: זֶה פִּרְיִישׁוֹת
דִּרְדֵּי־אֶרֶץ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר:
וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
וַיִּרַע אֱלֹהִים:

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהֵי פִקְרָנָה: הָאֲדָמָה אֲעִתּוֹלָה
מִרְיָן מִסִּלְכָּה אֶל־דִּנְיָה כְּמָה
אֲנִקְלָא: וַיִּזְכֹּר אֱלֹהֵי אֲמִתָּה בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: וַיִּזְכְּרוּם אֱלֹהֵי:

וְאֶת־עֲמִלְנוּ: אֵלֶּה הַבָּנִים:
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּצֹו
פֶּרַעְה לְכָל־עַמּוֹ לֵאמֹר: כָּל־
הַבֶּן־הַיָּלֹד הִיא־הִהוּ תִשְׁלִיכֶהוּ:
וְכָל־חֶבֶת תַּחֲיוֹן:

וְאֵלֶּה שִׁקְלָנָה: הָאֲוִלִּי אֶל בְּנֵי:
כְּמָה אֲנִקְלָא: וַיִּזְכֹּר פֶּרַעְהוֹ
לְכָל קוֹמוֹ קִאֲלִיָּו: כָּל אֶבֶן אֶרֶץ
וַיִּנְוֹלֵד כָּל יֵרֵר תִּרְמֹדֵהוּ: וְכָל־בְּנֵי
תַעֲיִישׁוֹן:

וְאֶת לַחֲצֵנוּ: זֶה הִדְחָק: כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר: וְגַם רָאִיתִי

as is said : and I have also seen the oppression with which the Egyptians harass them.

„And the Eternal brought us forth from Egypt, with a strong hand with an outstretched arm; with terror and with signs of wonders

„And the Eternal brought us from Egypt“, not by means of an angle, nor by means of a seraph, nor by means of a messenger, but the Most Holy, blessed be he, himself in his glory; as is said : and I will pass through the land of Egypt

את-הַחַיִּץ : אֲשֶׁר מִצְרַיִם :
לִפְנֵימֹת אֲתָם :

וְאֵלָּא צִיָּקוֹנָא : הָאֵלִי אֶל-צִיָּקָא
בְּמָא אֲנִקְאָל : וְאֵצְא נִצְרָת
אֵלָּא אֶל-צִיָּקָא : אֶלְדִּי מִצְרַיִם
מִצִּיָּקוֹנָהוּם :

וַיּוֹצִיאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיָד
חֲזָקָה וּבְזֹרֶעַ נְטוּיָה :
וּבְמוֹרָא גָדוֹל : וּבְאִתּוֹת
וּבְמוֹפְתִים :

וּכְבִּינָא אֵלֶּיָּה מִן-מִצְרַיִם בְּיָד אֶל-
שְׂדֵיָּה : וּבְצִרְאֵעַ אֶל-
מִמְדֵּיָּה : וּבְאֲכֻמָּאָה אֶל-עֲצִים :
וּבְאִיִּת וּבְכִרְאֵהִים :

וַיּוֹצִיאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם לֹא
עַל-יְדֵי-מַלְאָךְ : וְלֹא
עַל-יְדֵי-שֶׁרָף : וְלֹא עַל-יְדֵי
שְׁלִיחַ : אֵלָּא תְּקֹדֶשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּכָבוֹדוֹ וּבְעֲצֻמוֹ :
שֶׁנֶּאֱמַר : וְעָבַרְתִּי בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֹּאת : וְהָכִיתִי
כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
מֵאָדָם וְעַד-בְּהֵמָה : וּבְכָל

this night, and I will smite all the firstborn in the land of Egypt, both of man and beast, and on all the gods of Egypt will I execute judgment; I am the Eternal.

„And I will pass through the land of Egypt“ I Myself and not an angle; and I will smite all the firstborn; I Myself, and no seraph; and on all the gods of Egypt will I execute judgement, Myself, and not a messenger; I am the Eternal I am he, and no other.

אֱלֹהֵי מִצְרַיִם : אֲעֲשֶׂה שְׁפָטִים :
אֲנִי יְהוָה :

וּכְבִּינָא אֵלֶּיָּה מִן-מִצְרַיִם לֹא
יָד מַלְאָךְ : וְלֹא עַל-יְדֵי
מִתְרַק : וְלֹא עַל-יְדֵי מִרְסָה : אֵלָּא
אֶל-מִקְדָּם תְּבַאֲרֵךְ הוּא בְּוֹאֵנְבו
וּבְעֲצֻמוֹתוֹ : בְּמָא אֲנִקְאָל :
וְעָבַרְתִּי בִּי אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה
הַזֹּאת : וְהָכִיתִי נְטוּיָה בְּכָר בִּי אֶרֶץ
מִצְרַיִם מִן אֲנִשְׁאֵן וְאֵלָּא בְּהֵמָה :
וּבְכָל מַעֲבָדִיד מִצְרַיִם אֲצִנֵּעַ
חֲפֻמָּא : אֲנִי אֵלֶּיָּה :

וְעָבַרְתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם : אֲנִי
וְלֹא מַלְאָךְ : וְהָכִיתִי
כָּל-בְּכוֹר אֲנִי וְלֹא-שֶׁרָף :
וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֲעֲשֶׂה
שְׁפָטִים אֲנִי וְלֹא-שְׁלִיחַ : אֲנִי-
יְהוָה : אֲנִי-הוּא : וְלֹא-אַחֵר :

וְעָבַרְתִּי בִּי אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא-
מַלְאָךְ : וְהָכִיתִי נְטוּיָה בְּכָר בְּכָר
אֲנִי וְלֹא-מִתְרַק : וּבְכָל מַעֲבָדִיד
מִצְרַיִם אֲצִנֵּעַ חֲפֻמָּא אֲנִי וְלֹא-
מִרְסָה : אֲנִי אֵלֶּיָּה : אֲנִי-הוּא :
וְלֹא-אַחֵר :

Our Rabbis of blessed memory have said, that when the Holy blessed be he descended upon the Egyptians in Egypt nine thousand myriads descended with him. There were angels of fire, angels of hail, angels of tremor, angels of terror, angels of horror; and terror and horror seized all those who saw them. They said unto Him: Master of the Universe, when a King of flesh and blood goes unto war, his glory is surrounded by generals and servants. Thou King of Kings, the Holy, blessed be He,

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ: זְכוֹנוֹם
לְבָרְכָהּ: בְּשִׁירָד
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: עַל־
הַמַּצְהוּיִם בְּמִצְרַיִם: יִרְדּוּ
עִמּוֹ: תִּשְׁעַת אֲלָפִים רַבְבּוֹת:
מֵהֶם מַלְאֲכֵי אֵשׁ: וּמֵהֶם
מַלְאֲכֵי בָרָד: וּמֵהֶם מַלְאֲכֵי
זִיעַ: וּמֵהֶם מַלְאֲכֵי חֲלָחֶלֶת:
וּרְתַת וְחֲלָחֶלֶת: אוֹחוֹת לָמִי שֶׁהוּא
רוֹאֶה אוֹתָם: אָמְרוּ לְפָנָיו:
רַבּוֹנוּ שֶׁל־עוֹלָם: וְהִלָּא מֶלֶךְ
בָּשָׂר וָדָם: בִּשְׁשָׁה יוֹרֵד
לְמַלְחָמָה: שָׂרָיו וְעַבְדָּיו
מְקִיפִין בְּכַבְדּוֹ: וְאַתָּה מֶלֶךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא דִּיּוֹן עָלֵינוּ: שֶׁאֵנָּה
עַבְדֶּיךָ: וְהֵם בְּגִי פְרִיָתְךָ:
נִירָד וְנַעֲשֶׂה עִמָּם מַלְחָמָה:
אָמַר לָהֶם: אֵין דְּעָתִי
מִתְקַבֵּרֶת: עַד שֶׁאֶרְדֵּי אֲנִי
בְּעַמִּי: אֲנִי בְּכַבְדִּי: אֲנִי

command, that we, thy servants, and they, the sons of thy covenant, go and make war with them (the Egyptians).

But he said unto them, I will not be at ease unless I myself descend, I in my glory, in my greatness, in my holyness, I, the Eternal, it is I and no other.

With a strong hand, this denotes the murrain as is said: Behold, the hand of the Eternal will be upon thy cattel which is in the field, upon the horses, upon the asses, upon the camels, upon the

בְּגִדוֹלָתִי: אֲנִי בְּקִדּוּשְׁתִּי:
אֲנִי יְיָ הוּא: אֲנִי הוּא: וְלֹא אֲחֵר:
קָאֵלוּ מֵאֲדָתָא: דְּבִרְהוֹם לֵל בְּרָכָא:
לָמֵן תִּנְלָא אֶל־מַקְדָּם הַבְּאֵרֶךְ
הוּא: עָלָא אֶל־מִצְרַיִם בְּמִצְרָא אֲנִיבְרָדוּ
מִצְרָא: תִּסְעֵד מִלָּאָה בְּכִנּוּא. מִנְהוֹם
מִלְּאִיפֶת נָאֵר: וּמִנְהוֹם מִלְּאִיפֶת בְּרָה:
וּמִנְהוֹם מִלְּאִיפֶת בְּלִיעַ: וּמִנְהוֹם
מִלְּאִיפֶת דְּגִיף: וּמִנְהוֹם מִלְּאִיפֶת
בְּצִאָא: וְנִלְפָא וּבְצִאָא תִּמְסֵךְ לָמֵן
אֲבָדִי הוּא נִאֲצֶרְהוֹם קָאֵלוּ רַב אָמַר: יָא
סוּה נְמִיעַ אֶל־עָאֵלָם: וְהוּדָא דְּקִסְאָן
דְּהֵם נָהֵם: לְמִנְגִּיל לְהַרְבֵּא תִּנְוָאסוּ
וּבְרִידוּ מִסִּתְהַאֲוִיָּין פִּי וְאִנְבוּ: וְאַתָּה
צִלְמָן מִצְלָמֵן אֶל־צִלְמֵינֵן אֶל־מַקְדָּם
הַבְּאֵרֶךְ הוּא הָאֵבֶם עֲלֵינוּ: אֵד נִתְנָא
עַבְדֶּךָ וְהוֹם בְּגִין אֲחִידֶךָ: נִקֹּר וְנַעֲנֶע
מִנְהוֹם חֶרֶב: קָאֵל לָהֶם: לֵים בְּאִמְרֵי
יִבְרָד: אָנָּה אֲנִי אֲנִי פִירְחוּ:
אָנָּה פִירְחוּ: אָנָּה פִי עֲלִמְנוּתִי: אָנָּה
פִי מִדְּרִיָּסִי: אָנָּה אֲדִירָה: אָנָּה הוּא:
וְלָהֶם אָאֵבֶר:

בִּיד תִּזְקָה: זֶה הַדָּבָר כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר: הִנֵּה יַד־יְיָ הוּא:
הוּא: בְּמַקְנֶה אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה:
בַּפּוֹסִים: בַּחֲמוּרִים: בַּגְּמִלִים:
בַּבָּקָר וּבַצֹּאן: דְּבָר: כְּבִיד מְאֹד:

oxen, and upon the sheep; a very grievous murrain. And with an outstretched arm; this denotes the sword, as is said elsewhere on such an occasion, and a drawn sword, in his hand stretched out over Jerusalem.

„And with great terror“; this denotes the appearance of the Divine Presence; as is said: or had God assayed to go and take unto him a nation from the midst of another nation, by proofs, signs, and wonders; by war, and a mighty hand;

בְּיַד אֱלֹהֵי שְׂדֵינָהּ: הָאֵלֹהִים אֲלֵינוּבָא
בְּמַא אֲנִיקָא: הוֹדָא צִרְבָּא
אֲלֵיהּ: סִימְנָא בְּמִרְשָׁךְ אֲלֵדִי בְּ-
סִימְנָא: בְּ-בִי: בְּ-חִמְדִּי: בְּ-
נִמְדִי: בְּ-בִקֵּר: וּבְ-נִגְמִי:
וּבְכֹא תִקֵּל נִגְמָא:
וּבְזוֹרֵעַ נְמוּיָה: זוֹ הַתִּרְבִּי:
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. וְחִרְבוֹ
שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ: נְמוּיָה עַל-
יְרוּשָׁלַם:

וּבְזִרְעָה אֱלֹהֵי מִמְדוּדָא: הָאֵלֹהִים
אֲלֵי סִיף: כְּמַא אֲנִיקָא
וּסִיפּוֹ מִסְלֹתָא בְּיָדוֹ: מִמְדוּדָא
עָלָא דָאֵר אֱלֹהֵי סִימְנָא:
וּבְמִזְרָא גְדוֹל: זוֹהִי גְדוּלָּה
שְׂבִינָה כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר:
אוֹ הַנִּסָּה אֱלֹהִים לָבֹא לְקַחְתִּי-
לִי גוֹי מִקִּרְבִּי גוֹי: בְּמִסּוֹת
בְּאִתּוֹת וּבְמִזְפָּתִים:
וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד חֲזָקָה
וּבְזוֹרֵעַ נְמוּיָה: וּבְמִזְרָאִים
גְדוֹלִים: כָּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה

by an outstretched arm, and great terrors, according to all that the Eternal, your God did for you in Egypt, before your eyes?

„And with prodigies“; this denotes the miracles performed with the rod; as is said: and thou takes this rod in thy hand wherewith thou should do the prodigies.

(Dip the Finger in the Cup and Sprinkle a Drop out of it, on saving Blood, &c.).

„And with wonders“; this denotes the plague of blood, as it is said: and I will show wonders in the heavens,

לְכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: בְּמִצְרַיִם
לְעֵינֶיךָ:

וּבְאִיקוּרָא אֱלֹהֵי עֲצִים: הָאֵלֹהִים תִּנְדְּלִי
אֱלֹהֵי שְׂבִינָה כְּמַא אֲנִיקָא:
אֲלֵי חֲבִיבִי אֱלֹהֵי לֵיבִי לֵיבִי אֲבָדִי לֵיבִי שְׂעָבִי
מִן חֲבִיבִי שְׂעָבִי: בְּתִנְיָבָאֵת בְּאִיקוּרָא
וּבְזִרְעָה: וּבְזִרְעָה וּבְזִרְעָה וּבְזִרְעָה
שְׂדֵינָה: וּבְזִרְעָה אֱלֹהֵי מִמְדוּדָא:
וּבְאִיקוּרָא אֱלֹהֵי עֲצִים: בְּנִמְדִי
אֲלֵדִי צִנְעֵי לָבוֹם: אֲלֵדִי אֱלֹהֵי הַבּוֹם:
בְּמִצְרַיִם לְחִצְרָאֵת:

וּבְאִתּוֹת זוֹ הַמִּטָּה: כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר: וְאֵת
הַמִּטָּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ:
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ: אֵת-הָאִתּוֹת:
וּבְאִיקוּרָא: הָאֵלֹהִים אֲלֵי עֲצִים: כְּמַא
אֲנִיקָא: וְאֵלֹהֵי אֱלֵי עֲצִים
הָאֵלֹהִים תִּנְדְּלִי: אֲלֵדִי תִנְדְּלִי-
בִּי: אֱלֹהֵי אֱלֵי אִיקוּרָא:

יְהוָה מִן הַבּוֹם וּיִזְרֹק בְּאִזְבֵּיכָהּ כְּשֶׁאֲמַר דָּם
וְאֵשׁ וְחִמְדִּי עֵשֶׂן:
וּבְמִזְפָּתִים זוֹ הַדָּם: כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר. וְנִתְּתִי
מוֹפְתִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:
דָּם: וְאֵשׁ: וְחִמְדִּי עֵשֶׂן:

and in the earth,
blood and fire and
ascending pillars of
smoke.

It may also be explained thus, „with a strong hand“; denotes two plagues. „With an outstretched arm“; two plagues. „With great terror“; two plagues. „With prodigies“; two plagues, and „with wonders“; two plagues.

[Dip the Finger in the Cup, and sprinkle a Drop out of it, altogether ten drops.

There are the ten plagues, which the most Holy, blessed be he, brought on the Egyptians in Egypt, viz:

Blood, Frogs, Vermin, Murrain, a Mixture of Noxiout beasts, Boils, Hail,

ובבְּרָאֵהוּן : הָאֵלֶּה אֵלֶּיֶם בָּמָא
אֲנִיָּא : וְיַעֲלִיף בְּרִהָאן
בִּלְ-סִמָּא וּבִלְ-אֲרִיץ : דָּם וְנָאָר :
וּלְוִוְאֵלִיב דְּכָאן :

דְּכָר אַחֵר : בְּיַד חֻזְקָה שְׁתֵּים :
וּבְזִרְעָה נְטוּיָה שְׁתֵּים :
וּבְמִזְרָא גְדוּל שְׁתֵּים : וּבִאֲתוֹת
שְׁתֵּים : וּבְמוֹפְתִים שְׁתֵּים :
בְּלֵאָם אֲאָכָר : בְּיַד אֵל שְׂדִידָה
תְּנִינִין : וּבְדִרְאָעָא מְמוּדָא
תְּנִינִין : וּבְאֲבוּרָא אֶל־עֵצִים תְּנִינִין :
וּבְאִיִּיִת תְּנִינִין : וּבְבְּרָאֵהוּן תְּנִינִין :
וְיַעֲזָרָא בֵּן כּוֹס הַיַּיִן לְבָלִי, כִּד הִבֵּל מִזֵּי
פַּעֲמִים :

אֵלֶּי עֶשֶׂר מַכּוֹת : שֶׁהֵבִיא
הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא : עַל
הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם. וְאֵלֶּי הֵן.
דָּם. צִפְרִדֵּי. בָּנִים. עֲרֹב.
דָּבָר. שָׁחִין. בָּרָד. אֲרָפָה.
חֹשֶׁךְ. מַפֶּת־בְּכוֹרוֹת :

הָאוּרִי עֶשֶׂר צִרְבָּאֵת : אֵלֶּי גָאָב
אֶל־מִקְדָּם תְּבִאֲרֵךְ הוּא :
עֲלָא אֶל־מִצְרַיִן בְּמִצְרַיִם וְהָאוּרִי
הוּם : דָּם. צִפְרִדֵּי. קַמֵּל. כִּלְטִי.

Locusts, Darknesse,
and Slaying the
First-born.

Rabbi רבי יהודה
Judah formed the
initials to serve for
an index, thus : דצ"ך :

Rabbi רבי יוסי הגלילי
Jose, the Galilean,
said from whence
art thou authorized
to assert, that the
Egyptians were
afflicted with ten
plagues in Egypt;
and upon the sea
they were smitten
with fifty plagues?
To which he answers: In Egypt it
says: and the magicians said unto
Pharao, this is the
finger of God; but
at the sea, it says:
and Israel saw the
mighty **hand** whe-
rewith the Lord

וּנְבִיא. קִרְה. בְּרָד. נָרָאָד. עֲתִמָּא.
קִתְלָא־אֶל־בְּבוּר :

רְבִי יְהוּדָה הֵיךְ נֹתֵן בָּהֶם
סִימָנִים: דצ"ך. עַד שֶׁבִּאֲחָב:
רְבִי יְהוּדָה בְּאֵנְעָמִי בִיהוּם נִיִּשְׁוִין:
דצ"ך. עַד שֶׁבִּאֲחָב :

רְבִי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר: מִנֵּין
אֲתָה אוֹמֵר שֶׁלְּקוֹ הַמִּצְרַיִם
בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר מַכּוֹת: וְעַל־
הַיָּם לְקוֹ הַמִּשִּׁים מַכּוֹת:
בְּמִצְרַיִם מִה הוּא אוֹמֵר:
וַיֹּאמְרוּ הַחֲרָשִׁים אֶל־פֶּרַעְה
אֲצִפֵּעַ אֱלֹהִים הֵיא: וְעַל־הַיָּם
מִה הוּא אוֹמֵר: וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל
אֶת־יַד הַגְּדוּלָּה אֲשֶׁר עָשָׂה
יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיֵּירָאוּ הָעָם
אֶת־יְהוָה: וַיֹּאמְרוּ בִּיהוָה:
וּבְמִשְׁחָ עֲבָדוֹ :

רְבִי יוֹסִי הַגָּלִילִי יָקוֹל: מִנֵּין אֲנִיָּא
תְּקוּלָא אֲדִי אֲנִיָּבְרָבִי אֶל־מִצְרַיִן
סִימָנִים עֶשֶׂר צִרְבָּאֵת: וְעַל־אֶל־
בְּחֵר אֲנִיָּבְרָבִי בְּמִסִּין צִרְבָּא: בְּמִצְרַיִם
אִישׁ הוּא יָקוֹל: וְקִאֲלִי אֶל־מִנְגְּמִין
אֲתָה פֶרַעְהִין קִדְרֵת אֲנִיָּה הֵיא :

smote the Egyptians, and the people feared the Lord and his servant Moses.

Now כמה דקו באצבע (Rabbi Jose argues thus) if by the finger only they were smitten with ten plagues, hence, it is deducible that in Egypt they were smitten with ten plagues; and at the sea they were smitten with fifty plagues.

Rabbi Elieser said: from whence can it be proved, that every plague, which the Most Holy, blessed be he, brought upon the Egyptians in Egypt, consisted of four different plagues? Answer: from what is said:

וַעֲלָא אֱלֹהֵי-בְחֵר אִישׁ וְקוּל: וַיִּצָּר וַיִּסְרְאִיל אֱלֹא יָד אֵל עֲצִימָא: אֱלֹהֵי צַנֵּעַ וַאֲלֵהָ בַּמֶּצַר: וּבְאִפּוֹ אֱלֹהֵי-קוּם מִן-אַלְלָה: וַאֲמַנּוּ בְּאַלְלָה וּבְמוֹסָא רְסוּלוֹ:

בְּמַה לָּקוּ בְּאַצְבָּע: עֶשֶׂר מַפּוֹת. אָמַר מֵעֵתָהּ בְּמִצְרִים לָקוּ עֶשֶׂר מַפּוֹת: וְעַל הַיָּם לָקוּ: חֲמִשִּׁים מַפּוֹת:

אִישׁ קָדַר אֲנִצְרָבוּ בְּקִדְרָא: עֶשֶׂר צִרְבָּאֵת: כּוּל מִנְפַּשָּׂא בַּמֶּצַר אֲנִצְרָבוּ עֶשֶׂר-צִרְבָּאֵת: וְעַל אֱלֹהֵי-בְחֵר אֲנִצְרָבוּ: כְּמִסְן צִרְבָּא:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמַר: מִגִּין שְׁפָל מַכָּה וּמַכָּה: שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל-הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרִים: הֵיחָה שְׁלֹשׁ-אַרְבַּע מַפּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר: יִשְׁלַח־בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי רָעִים: עֲבָרָה אַחַת: וְזַעַם שְׁתֵּים: וְצָרָה שְׁלֹשׁ: מִשְׁלַחַת

He sent forth against them, the fierceness of his anger, wrath, indignation and trouble, also by sending evil angels among them. Now wrath is one, indignation two, trouble three, and sending evil angels four. Hence, it is deducible, that in Egypt they were afflicted with forty plagues, and at the sea they were smitten with two hundred plagues.

Rabbi Akeeba said from whence can it be proved, that every plague, which the Most Holy, blessed be he, brought upon the Egyptians in Egypt, consisted of

מִלֵּאכֵי רָעִים אַרְבַּע: אָמַר מֵעֵתָהּ בְּמִצְרִים לָקוּ אַרְבַּע מַפּוֹת: וְעַל הַיָּם לָקוּ: מֵאֲתֵים מַפּוֹת:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר יְקוֹל: מִגִּין אֵד בָּל צִרְבָּא וְצִרְבָּא אֱלֹדִי נֶאֱבֵי אֵל מִקְדָּם תְּבִאֲרֵךְ הוּא: עַלֵּא אֵל מִצְרָיוֹן פִּי מֶצַר: פֶּאֱנֵת מֵאֵל אַרְבַּע צִרְבָּאֵת בְּמֵאֵל אֲנִקְרָא: יְרֻסֵּל בִּיהוּם שְׂדֵיית גִּזְבוּ חֲמִיָּא וְצִבְט וְצִיָּקָא מִרְסֻלֵּת מִלֵּאכֵי־בֵת אֱלֹהֵי-רַדְיוֹן: חֲמִיָּא וְאִתְדָא: וְצִבְט תְּנִתִּין: וְצִיָּקָא תְלָאֲתָא: מִרְסֻלֵּת מִלֵּאכֵי־בֵת אֱלֹהֵי-רַדְיוֹן אַרְבַּעַה: כּוּל מִן-אַפָּאע פִּיר מֶצַר אֲנִצְרָבוּ אַרְבַּעִין צִרְבָּא: וְעַל אֱלֹהֵי-בְחֵר אֲנִצְרָבוּ: כְּאֵתִין צִרְבָּא:

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר: מִגִּין שְׁפָל מַכָּה וּמַכָּה: שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל-הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרִים: הֵיחָה שְׁלֹשׁ אַרְבַּע מַפּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר: יִשְׁלַח־בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ. עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה. מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי

five plagues? — Answer; from what is said: He sent forth against them the fierceness of his anger, wrath, indignation and trouble; also, by sending evil angels among them. Now, the fierceness of his anger is one, wrath two, indignation three trouble four, and sending evil angels five. Hence it is deducible, that in Egypt they were smitten with fifty plagues; and at the sea, they were smitten with two hundred and fifty plagues. What abundant favors had the Omnipresent conferred upon us!

For if he had but brought us forth from Egypt, and had not inflicted justice upon the

רעים: תרון-אפו אחת: עברה שנים: וועם שרש: וצרה ארבע: משלחת מלאכי רעים חמש: אמור מעתה: במצרים לקו חמשים מכות: ועל-הים לקו: מאתים וחמשים מכות:

רבי עקיבא יקוי: מגין אד כל צרכא וצרכא אדרי נאב אד מקדש תבארך הוא עזא: מצריון במצר פאנת מאל כמס צרכא פמא אנקאל: ירסל ביהום שדיית נצבו חמיא וצבט וציקא מרסלת מלאיבת אל-רדיון: שדיית נצבו ואחדא: חמיא תנתין: וצבט תלאתא: וציקא ארבעא: מרסלת מלאיבת אל רדיון כמסא: קול מן אסאע פ-מצר אנצרכו במסין צרכא: ועלא אל בחר אנצרכו: מאתין ובמסין צרכא:

במה מעלות: טובות למקום ערינו:

אלו הוציאנו ממצרים: ולא עשה בהם שפמים דיינו:

Egyptians, it would have been sufficient.

If he had inflicted justice upon them, and had not executed judgment upon their gods, it would have been sufficient

If he had executed judgment upon their gods and had not slain their first-born, it would have been sufficient.

If he had slain their first-born, and had not bestowed their wealth on us, it would have been sufficient.

And from whence may we say, that he gave us their substance. For it is

אלו עשה בהם שפמים:

ולא עשה באלהיהם דיינו:

אלו עשה באלהיהם:

ולא-הרג בכוריהם דיינו:

אלו הרג בכוריהם:

ולא נתן לנו את ממונם דיינו:

בסדרגא: גידא ד-כאלק עלינא:

ד-כאן כרגנא מן-מצר.

ולם צנע ביהום תפאמא

כאן-יכפאנא:

ד-כאן צנע ביהום תפאמא.

ולם צנע במעבודא-תהום

כאן-יכפאנא:

ד-כאן צנע במעבודא-תהום.

ולם קמל בפורהום

כאן-יכפאנא:

ד-כאן קמל בפורהום.

ולם עמא לנא אלא מאלהום

כאן-יכפאנא:

ומגין שנתן לנו את ממונם.

שנאמר וינצלו את

מצרים עשאוה בפמיולת (1)

שאין בה דגים: דבר אחר

(1) עין ברכות מ' ב' ועין ס' תורה תמימה.

written: and they spoiled the Egyptians i. e. they made Egypt look like a lake bare of fishes or a net (trap board) without grains. Why values the Scripture the spoil of the sea higher than that of Egypt? The reason for it, is, that in Egypt they took, what there was in the houses, but at the sea all that was in the treasures. And so it is said: „the wings of the dove covered with silver“ means the spoil of Egypt, and „the feathers with yellow gold“ means the spoil of the sea. The words „thou didst multiply and become great“ refer to the spoil of

עשאוהו כמצודה (י): שאין בה דגן: לפמה מחבב הכתוב: את בזת הים: יותר מבזת מצרים. אלא מה שחיה בביתים: נמלכו במצרים. ומה שחיה בבתי (ד) תשוראות: נמלכו על הים: וכן הוא אומר: פנפי יונה נחפה בפספס: זו בזה מצרים: ואברותיה פירקרק חרוץ: זו בזה הים: ותרפי ותגדלי ותבואי: זו בזה מצרים. בערי עדיים: זו בזה הים. תורי וזהב נעשה לך: זו בזה מצרים. עם נקרות הפספס: זו בזה הים:

וכנן אדני עמא דנא לא מאלהים: פמא אנקאל ופרגו אלא מצר צנעוהא פל-קערא אדרי פים ביהא סמך. פלאס אאבר צנעוהא פל-שבכא אדרי פים ביהא דגן: ליש-עזו אל-פסוק: פסב אל-בחר

(יור) עין כנן

(ד) בשין שמאלית כים כ"י כמ"א

Egypt, „and thou didst attain to ornament“ alludes to the spoil of the sea. The words: „We will make thee borders of gold“ refer to the spoil of Egypt, „with studs of silver“ to the spoil of the sea.

If he had given us their wealth and had not divided the sea for us, it would have been sufficient.

If he had divided the sea for us, and had not caused us to pass through on dry land, it would have been sufficient.

If he had caused us to pass through on dry land, and had not plunged our oppressors in the midst thereof, it

אציד מן פסב אל-מצר: אלא שיי אדרי פאן פי אל-ביות: אכדוהא פל-מצר: ושוי אדלי פאן פי ביות אל-מכאון: אכדוהא עלא אל-בחר: והאכדא הוא יקול: ונאח א-המאמא ממלויא בל פצה האדא פסב אל-מצר: ורישוא פי צפאייח אל-דחב האדא פסב אל-בחר: ופתרתי ועצמתי וגיתי האדא פסב אל-מצר: פי גאית אל-זנאת: האדא פסב אל-בחר: ממאני וזהב נצנע דכי האדא פסב אל-מצר: מע נקוט אל-פצא האדא: פסב אל-בחר:

אלו נתן לנו את-ממונם ולא קרע לנו את-הים דיינו: אלו קרע לנו את-הים ולא ה' עבירנו בתוכו בחרבה דיינו:

אלו העבירנו בתוכו בחרבה ולא שקע צרינו בתוכו דיינו: אלו שקע צרינו בתוכו ולא ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה דיינו:

would have been sufficient.

If he had plunged our oppressors in the midst thereof, and had not supplied us with necessities in the wilderness forty years, it would have been sufficient.

If he had supplied us with necessities in the wilderness forty years, and had not fed us with manna it would have been sufficient.

If he had fed us with manna, and had not given us the Sabbath, it would have been sufficient.

If he had given us the Sabbath, and had not brought us

אלו ספק צרכנו במדבר
ארבעים שנה :

ולא האכילנו את-המן דיינו
אלו האכילנו את-המן

ולא נתן לנו את-השבת דיינו
אלו נתן לנו את-השבת

ולא קרבונו לפני הרי-סיני דיינו
אלו קרבונו לפני הרי-סיני

ולא נתן לנו את-התורה דיינו :

אלו נתן לנו את-התורה
ולא הכניסנו לארץ ישראל

דיינו :

אלו הכניסנו לארץ ישראל
ולא בנה לנו את-בית המקדש

דיינו :

אלו פאן עשא לנא אלא מאלהים
ולא שק לנא אלא אל-בחר

א פאן יבא שק לנא אלא אל-בחר
ולא עברנא פי וצטו בל-יבם

פאן יבא שק לנא אלא אל-בחר
אלו פאן עברנא פי וצטו בל-יבם

near to Mount Sinai, it would have been sufficient.

If he had brought us near to Mount Sinai, and had not given us his law, it would have been sufficient.

If he had given us his law, and had not brought us to the land of Israel, it would have been sufficient.

If he had brought us to the land of Israel, and had not built the temple, it would have been sufficient.

How much then are we indebted for the manifold

ולא גרק עדאנא פי-וצטו
פאן יבא שק לנא אלא אל-בחר

אלו פאן גרק עדאנא פי-וצטו
ולא פאן עברנא פי וצטו בל-יבם

ארבעין שנה פאן יבא שק לנא אלא אל-בחר
אלו פאן עברנא פי וצטו בל-יבם

ארבעין שנה
ולא טעמנא אלא אל-בחר

פאן יבא שק לנא אלא אל-בחר
אלו פאן טעמנא אלא אל-בחר

ולא עשא לנא אלא אל-בחר
פאן יבא שק לנא אלא אל-בחר

אלו פאן עשא לנא אלא אל-בחר
ולא קרבונו קדאם גבר סיני

פאן יבא שק לנא אלא אל-בחר
אלו פאן קרבונו קדאם גבר סיני

ולא עשא לנא אלא אל-בחר
פאן יבא שק לנא אלא אל-בחר

אלו פאן עשא לנא אלא אל-בחר
ולא בנה לנו את-בית המקדש

פאן יבא שק לנא אלא אל-בחר
אלו פאן בנה לנו את-בית המקדש

פאן יבא שק לנא אלא אל-בחר
על-אחת: פמה ופמה: מזבה

favors the Omnipresent conferred on us? He brought us forth from Egypt, executed judgment on the Egyptians and on their gods; slew their first-born; gave us their wealth; divided the sea for us; caused us to pass through on dry land; plunged our oppressors in the midst thereof: supplied us with necessities in the wilderness forty years; gave us manna to eat; gave us the Sabbath; brought us near to Mount Sinai; gave us the law; brought us into the land of Israel, and built the chosen holy temple for us, to make at-

כפולתה: ומכפלת: למקום עלינו: הוציאנו ממצרים: עשה בהם שפטים: עשה באלהיהם: תרג בכוריהם: נתן לנו את ממונם: קרע לנו את הים: העבירנו בתוכו: כחרבה: שקע צרינו בתוכו: ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה: האכילנו את החמץ: נתן לנו את השבת: קרבנו לפני ה' סיני: נתן לנו את התורה: הכניסנו לארץ ישראל: ובנה לנו את בית הבחירה: לכפר על כל עונותינו: על א ואחד: פס ופס: גידא: מנורא וממנויא: לל בארץ: עלינו: כרגנו מן מצור: צנע ביהם תפאמה: צנע במעבודתהם: קמל בפניהם: עמא לנא אלא מאלהים: שק לנא אלא אלהי בחר: עברנו כי וצמו בל יבם: נדק עדאנא בוצמו: פפא עוואיונא בל בר ארבעין שנה: טעמנא אלא-מן: עמא לנא אלא אל סבת:

nement for all our sins.

Rabban Gamliel said whosoever did not mention the three things used on the passover, had not done his duty; and these are they: the paschal lamb, the unleavened cake, and bitter herb.

The paschal lamb, which our ancestors ate during the existence of the holy temple, what did it denote? It denoted that the Most Holy blessed be he! passed over our father's houses in Egypt; as is said: and ye shall

קרבנא קדאם נבל סיני: עמא לנא אלא אל-תורה: דכלנא לי בדר ישראל: ובנא לנא אלא בית אל-מכתר: לויגפר עלא נמיע דנובנא:

רבן גמליאל היה אומר: כל מי שלא אמר: שלשה דברים אלו בפסח. לא יצא ידי חובתו: ואלו הן: פסח: מצה: ומרור:

רבן גמליאל פאן יקול: בל-מן אלדי לס-קאל תלת אמור האוילי בל-פסח: לם ברג ידיו אל-תואמו: והאוילי חום: פסח: פסח: ומרור:

פסח: שהיו אבותינו אוכלין בזמן שבית המקדש קיים: על-שום מה: על-שום שפסח הקדוש ברוך הוא על-פתי אבותינו במצרים: שנאמר ואמרתם ובה פסח הוא ליהוה: אשר פסח על-פתי בני ישראל במצרים:

say, it is the Lord's
Passover: because he
passed over the hou-
ses of the children of
Israel in Egypt, when
he smote the Egyp-
tians, and delivered our
houses. And the people
bowed their heads
and worshipped.

The faith-
ful gave praise unto
God and killed the
paschal lamb, and ye
shall say, it is the
Lord's Passover.

Raise the
voice of song, rejoice
in the night of obser-
vance, eat unleavened
bread and bitter herbs
and drink my wine,
and ye shall say it
is &c.

בְּנִגְפוֹ אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת פְּתִינוֹ
הַצֵּיר: וַיִּקְדּוּ הָעָם: וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ:
פֶסֶח: אֱלֹדֵי פָאנוּ אֲבִהָאֲתָנָא
אֲבִלִין: פִּי וְקַת אֱלֹדֵי בֵית
אֵל מִקְדָּם פָּאן עָאמֶר: עָלָא סִבֵּב־
אִישׁ: עָלָא־סִבֵּב אֱלֹדֵי שִׁפְק עָל־
מִקְדָּם תִּבְאֲכֹךְ הוּא עָלָא כְּבוֹת
אֲבִהָאֲתָנָא בְּמִצֵּר פָּמָא אֲנָקְאֵל:
וְתִקְוִלוֹן נִבְחָ אֶל־פֶּסֶח הוּא
לֹאֲעֵלָה: אֱלֹדֵי שִׁפְק עָלָא כְּבוֹת
בְּנִין יִסְרָאֵל בְּמִצֵּר: בְּצִדּוֹמוֹ אֲלָא
מִצֵּר וְאֲלָא כְּבוֹתָנָא בְּלֵץ: וְרַבֵּעַ
אֶל־קוֹם וּסְגִדּוּ:

סִימֵן אַהֲרֵן כֹּהֵן
אֲמוּנִים עָרְכוּ שִׁבְחָ: לֹאֲל
וּמִבְּחֹ מִטְבָּח: וְאִמְרָתֶם
נִבְחָ פֶסֶח־הוּא לֵי:

יֵא מוֹמֵנִין אֲנִצְדוֹ תִּסְבִּיחָא:
לְרַבָּפוֹם וּדְבִיתוֹ דְּבִיחָא: וְקוֹלוֹ
וְנִבְחָ אֶל־פֶּסֶח: נִבְחָ אֶל־פֶּסֶח:
הוּא לֹאֲעֵלָה:
תְּרִימוֹ קוֹל שִׁירִים: שְׁמַחוּ
בְּלִיל שְׁמוֹרִים: עַל־

The first of
all beginning has
through his faithful
messenger redeemed
his people from the
hands of its oppres-
sors, and ye shall say
it is &c.

The mirac-
les of God I remem-
ber, his mercy I re-
count, for now I know
that great is the Lord,
and ye shall say, it
is &c.

Like the
stars of heaven, went
out from Egypt Me-
nasse and Ephraim,
all armies of the Lord
and ye shall say, it
is &c.

מִצּוֹת וּמִרְוֹרִים: אֲכָלוּ וּשְׁתּוּ
יֵינִי: וְאִמְרָתֶם

אֲרַפְעִי צוּט אֵל תִּמְגִּיד: וּפְרַחוּ
פִּי לֵי־אֱלֹי אֶל־עִיד: עָלָא
פִּסְרִי וּמִקְרָא: בָּלוּ וְיִשְׁרְבוּ וּבִקְאִמְרוּ:
וְקוֹלוֹ וְכוּ'
רֵאשׁוֹן לְכָל רֵאשׁוֹנִים: עַל־
יְד צִיר אֲמוּנִים: מִיְד־
כָּל מַעֲנִים: הַצֵּיר־כָּל
הַמוֹנִי: וְאִמְרָתֶם

אֲנוּל גְּמִיעַ אֵל אֲוִלָּאֲנִין: עָלָא־
יְד מוֹסָא אֶל־אֲמִין: מִן־יְד
גְּמִיעַ אֵל מַעֲדִכּוֹן: בְּלֵץ גְּמִיעַ אֵל
וְאִתְקִין: וְקוֹלוֹ וְכוּ'
נִסִּי־אֵל זְכַרְתִּי: וְחַסְדִּי
סִפַּרְתִּי: עֲתָה יִדְעַתִּי:
בִּי־גִדּוֹל יֵי: וְאִמְרָתֶם

עִנְיָאִיב אֵל טֵאִיק דְּבִרְתּוֹ: וְעָלָא
פִּצְלוּ דִּבְכּוֹ: הֵל־אֵן
עֲרַבְתּוֹ אֵד כְּבוֹר הוּא אֲעֵלָה:
וְקוֹלוֹ וְכוּ'
כְּבוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם: מְנַשֶּׁה
וְאֶפְרַיִם: יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם:
כָּל־צְבָאוֹת יֵי: וְאִמְרָתֶם

His Law he
inherited unto his pe-
ople and congregation,
who observe his com-
mandments a nation
redeemed by the Lord
and ye shall say, it
is &c.

Miraculous
are thy deeds, mighty
thy wonders all those
who confide in thee
say, it is good to
thrust in the Lord,
and ye shall say, it
is &c.

Then take hold of the
cake in the dish and
show it to the com-
pany as a memorial of
our freedom; and say:

These un-
leavened cakes,
wherefore do we
eat them? Because
there was not suffic-
ient time for the

כִּפְּוֹאֵכֶם אֶל-סֵמָא: מִנְשָׁה וְאַפְרַיִם:
בְּרַגְנוּ מִן-מִצְרַיִם זְמִיעַ
גִּיּוֹשׁ אֶלְלָה: וְקוּלוּ וכו'
הַנְחִיל תּוֹרָתוֹ: לְעַמּוֹ-
וְעִדָּתוֹ: שׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו:
עִם-נוֹשָׁע בְּיָי: וְאִמְרָתֶם

אֲנוֹרֶת תּוֹרָתוֹ לְקוֹמוֹ וּלְגוֹקוֹ:
הַאֲפִיץ פְּרָאִיִּצוֹ: קוֹם
אֶל מַסֵּתֵינוּ בְּאֶלְלָה: וְקוּלוּ וכו'
נִפְלְאִים מַעֲשָׂיו: וְעַצוּמִים
נִסֵּיוֹ: יֹאמְרוּ כָל-הוֹסִיף:
טוֹב לְחֻסּוֹת בְּיָי: וְאִמְרָתֶם

אֶל-אֲבֹרְהִין צִנְאִיִּיעַד: וְלִעֲצִיּוֹן
עֲנִיאִיִּיעַד: וְקוּלוּ זְמִיעַ אֶל
מִנְתַּפְלִין עֲלֵיךְ: יֹאמְרוּ בְּחֵסֶן אֶל-
יִנְתַּפֵּל בְּאֶלְלָה: וְקוּלוּ וכו'
מֵרָאָה הַמַּצָּה לְמַסְבִּין וְאִמְרָ:

מַצָּה זוֹ: שְׂאֵנוּ אוֹכְלִין עַל-
שׁוּם מָה: עַל-שׁוּם
שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֻקָם שֶׁל-
אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ: עַד
שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מִקֵּד מַלְכֵי
הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

dough of our ances-
tors to leaven, be-
fore the Holy Sup-
reme King of kings,
blessed is he! appear-
ed unto them, and
redeemed them, as is
said: and they baked
unleavened cakes
of the dough, which
they brought forth
out of Egypt; for
it was not leavened,
because they were
trust out of Egypt,
and could not tarry,
neither had they
made any provision
for themselves.

Then take hold of the
lettuce (or green top
of the horse-radish)
and show it to the com-
pany as a memorial of
our servitude, and say:

This bit-
ter herb, wherefore
do we eat it? Because
the Egyptians embit-

וְנִאֲלֵם מִיד: שְׁנֵאמַר. וַיֹּאפֹּי
אֶת-הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ
מִמִּצְרַיִם: עֲגַת מִצּוֹת כִּי-לֹא
חֲמִץ: כִּי-גִדְּשׁוּ מִמִּצְרַיִם
וְלֹא יָבִילוּ לְהַתְמַהֲמַה: וְגַם-
צִדָּה: לֹא-עָשׂוּ לָחֶם:

פִּטִּיר הָאָדָא: אֶלְדִּי נִתְּנָא אֶבְלִין
עָלָא סַבֵּב-אִישׁ: עָלָא-סַבֵּב
אֵד לָם לָחֶם אֶל-עֵינוֹ: מֵאֵל
אֲבִיהֶנָּא לְיִבְרָתָא: אֵלָא אֶן-
תִּנְלָא עֲלֵיהוֹם: צִלְטָאן מִצִּלְטָן אֶל-
צִלְטָאן אֶל-מִקְדָּם תִּבְרָךְ הוּא:
וּבְרָחוּם מִן-יַד כְּמָא אֲנִיקָא:
וּבְרָחוּ אֵלָא אֶל עֵינוֹ: אֶלְדִּי בְרַגְנוּ
מִן מִצְרַיִם מִרָאָן פִּטִּיר אֵד לָם
אֲבִיתָא: אֵד אֲנִיִּירָא מִן-מִצְרַיִם
וְלָם מִתְּקוֹ לְיִתְעוּקוֹן: וְאִי צָא
וְוֹאֲדָא: לָם-צִנְעוּ לָחוֹם:

מֵרָאָה הַמִּרְרָה לְמַסְבִּין וְאִמְרָ:

מִרְרָה זוֹ: שְׂאֵנוּ אוֹכְלִין עַל-
שׁוּם מָה: עַל-שׁוּם
שֶׁמִּרְרוּ הַמִּצְרַיִים אֶת-חַיֵּי
אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שְׁנֵאמַר:
וַיִּמְרְרוּ אֶת-חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה

tered the lives of our ancestors in Egypt; as is said: and they embittered their lives with cruel bondage, in mortar and brick, and in all manner of labor in the field: all their labor was imposed upon them with rigour.

It therefore
is incumbent on every Israelite, in every generation, to look upon himself, as if he had actually gone forth from Egypt; as is said: and thou shalt declare unto thy son, in that day, saying, this is done because of that, which the Eternal did for me, when I came forth from Egypt. It was

קשה: בחומר ובלבנים: ובכל עבודה בשדה: את כל עבודתם: אשר עבדו בהם בפרך:

מראר האדא: אדלי נתא אפלין עלא-סבב איש: עלא-סבב אדלי מרמרו אל-מצרים אלא-תניאת אבהא-תנא במצר פמא-אנקאל: ומרמרו אלא חייאתהום בכדמא צעבא: כל-טין ובל-טבן ובנמיע כדמא כל-סחרא: אלא נמיע כדמתהום: אדלי כדמי ביהום באקמא:

בכל דור ודור: חייב אדם להראות את-עצמו: פאלו הוא יצא ממצרים: שנאמר: והגדת לבנה ביום ההוא לאמר: בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים: שלא את-אבותינו בלבד גאל הקדוש ברוך הוא: אלא אף-אותנו גאל עמהם שגאמר: ואותנו

not our ancestors only, that the Most Holy, blessed be he! redeemed from Egypt, but us also did he redeem with them; as is said: and he brought us from thence, that he might bring us in, to give us the land which he swore unto our fathers.

Then take the cup or glass of wine in the hand, and say:

We therefore are in duty bound to thank, praise, adore glorify, extol, honor, bless, exalt, and reverence Him, who wrought all these miracles for our ancestors and us: for He brought us forth from bondage to freedom; from servitude to re-

הוציא משם למען הביא אותנו: לתת-לנו את-הארץ: אשר נשבע לאבותינו:

בכל זיל וגיל: ממצרים אל-אנקאל לירוי אלא רוחו: כל-איונו הוא כרג מן מצר פמא אנקאל: ותבבר לאבנך בדאלי אל-יום קא-ייל: בסבב האדא צנע אפלה בכרוגי מן-מצר: אל רם אלא אבהא-תנא בס פך אל-מקדם תבאנך הוא: תנא אפנא פר מעהום פמא אנקאל: ואפנא כרג מן-תם לאנל יניבנא לייעמי לנא אלא אל-ארץ: אדלי חלף לאבהא-תנא:

מכסין המצות ומנביוהן הכוס ואומרין בקול רם לפיכך אנחנו חייבין: להודות: להלל: לשבח: לפאר: לרומם: להדר: ולקלם: למי שעשה לאבותינו: ולנו: את כל-הנסים: האלו: הוציאנו מעבודות: לחרות: ומשעבוד: לגאולה: ומיגון: לשמחה:

demption, from sorrow to joy; from mourning to holidays; and from darkness to great light; and therefore let us chant unto him a new song, Hallelujah.

Praise ye the Lord! Praise, O ye servants of the Lord, praise the name of the Lord! Blessed be the name of the Lord, from henceforth and for evermore. From the rising of the sun, until the going down thereof, shall the Lord's name be praised. High above all nations is the Lord, His glory is above all the heavens. Who is like unto the Lord our

ומאכל ליום טוב. ומאכלה :
לאור גדול. ונאמר לפניו :
הללויה :

לאנל דאלך נחנא מלחמין :
לנשכר : לנמדה : לנסכח :
לנפכר : לנעלי : לנבהג : לנרפע :
מן אדרי צנע לאבאיןא : ולנא :
אלא נמיצ אר-ענא ייב : האוריי :
כרננא מן אל עבדייא : לל-
מלאק : ומן אל-כרמא : לל-
כבאך : ומן אל-הצקא : לל-פרח :
ומן חון : ליום אל-עיד : ומן אל-
עתמא : לי צווא אל-עצים :
ונקור לקראמו : אמדחוי אללה :
הללויה הללו עבדי : יהוה :
הללו את שם : יהוה :
יהי שם יהוה מברך מעתה :
ועד-עולם : ממזרח-שמש :
עד-מבוא : מהלל-שם :
יהוה : רם על-פלגים : יהוה :
על-השמים : כבודו : מי :
פיהוה : אלהינו : המגביהי :
לשבת : המשפילי : לראות :
בשמים : ובארץ : מקימי

God, who dwelleth on high? Who condesendeth to view the things transacted in heaven, and on earth. He raiseth the poor from the dust, and exalteth the needy from the dunghill, that He may set them with princes, even with the princes of His people, He enlivens the house of the childless woman; that she becomes a joyful mother of children Hallelujah.

When Israel went forth from Egypt, and the house of Jakob from a barbarous people, Judah

מעפר דל : מאשפות : ירים :
אביון : לחושיבי עם-נדיבים :
עם נדיבי עמו : מושיבי :
עקרת הבית : אם הפנים :
שמחה : הללויה :

אמדחוי אללה. אמדחוי יא-עבדי :
אללה אמדחוי אגא-אסים :
אללה : יפון אסם-אללה : מכאך :
מן אל-סאע ואלא : אל-אבר :
מן-משק אל-שמסואלא : מניבו :
ממדות-אסם : אללה : עאלי עלא :
נמיצ אל-שעוב : אללה : עלא :
אל-סמאואא : אוקארו : מני :
במתל-אללה : אלאהנא : אל :
מתעלי : ליגלם : אל-מתעומי :
ליינצר : בר-סמא : ובל-ארץ :
ממים מן מראב א פקיר : מן א :
מזאבל : ירפע א-מסבין : ליגלסו :
מע אצביא : מע אצביא קומו :
מרגע עאקרת א-בית : אם א-
בנין פרחאנא : אמדחוי אללה :

בצאת ישראל ממצרים :
בית יעקב מעם לעז :
היתה יהודה לקדשו : ישראל

became his sanctuary,
and Israel his domi-
nion. The ocean beheld
it, and fled; Jordan
retreated; mountains
skipped like rams,
and the hills like lambs.
What ailed thee, O
Ocean that thou didst
flee? Thou, O Jordan,
that thou didst ret-
reat? Ye mountains,
that ye skipped like
rams and ye hills like
lambs? It was from
the presence of the
Lord! Quake thou
earth from the pre-
sence the God of Ja-
cob; who turned the
rock into a pool of
water, the flint stone
into a fountain of
water.

מִמְשָׁלוֹתָיו: הַיָּם רָאָה וַיָּנָס:
הַיַּרְדֵּן יָסַב לְאַחֹר: הַהָרִים
רָקְדוּ כְּאֵילִים: גְּבְעוֹת כְּבָנִי-
צֶאֱן: מִהֶלֶךְ הַיָּם בִּי־תָנוּס:
הַיַּרְדֵּן תָּסַב לְאַחֹר: הַהָרִים
תָּרָקְדוּ כְּאֵילִים: גְּבְעוֹת
כְּבָנִי־צֶאֱן: מִלִּפְנֵי אֲדוֹן
חוֹלֵי אֶרֶץ: מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי
יַעֲקֹב: הַהָרִים הִצֹּר אֲגֹם-
מַיִם: הַיָּם מִיֵּשׁ: לְמַעַנֵּנוּ מַיִם:

בְּכִרּוֹת יִסְרָאֵל מִן־מִצְרַיִם: בֵּית
יַעֲקֹב מִן־קוֹם גִּיר לָסֵן (ח)
סִאֲרַת יְהוּדָה לְמַקְדִּיסוֹ: יִסְרָאֵל
מִן־תַּחַת תְּכַמּוֹ: אֵל בָּחַר נִצֹּר
וַתִּרְבֵּ: אֶל־יַרְדֵּן וַתִּתְּדֵר לִי־וֹרֵא:
אֶל־נִבְאֵל רָקְדוּ כְּאֵילִים: אֶל־
יַעֲקֹב כְּמִלִּיָּאן אֶל־נָגֶם: אִישׁ
לֶךְ יֵאֱבָחֵר אֶד תִּהְרֵב: אֶל־יַרְדֵּן
וַתִּתְּדֵר לִי־וֹרֵא: אֶל־נִבְאֵל
תִּתְּקַצֵּן כְּאֵילִים: אֶל־יַעֲקֹב כְּמִלִּיָּאן
אֶל־נָגֶם: מִן־קֶדָם סִיד
אֶל־דִּוְנִיָּא אֶתְחַתּוֹת אֶל־אֶרֶץ: מִן־
קֶדָם גִּלְיָד יַעֲקֹב: קֶאֱלֵב אֶל־

(ח) לשון מצרי

Blessed art thou,
O Eternal, our God!
Sovereign of the Uni-
verse! who hast redee-
med us, and our ances-
tors, from Egypt; and
caused us to attain
the enjoyment of this
night to eat thereon
unleavened cakes and
bitter herbs; O Eter-
nal, our God! and the
God of our ancestors,
mayest thou thus ca-
use us to attain other
solemn festivals and
seasons, which app-
roach us: that they
may rejoice in the
building of the city,
and exalt in thy ser-
vice: and that we may
there eat of the sac-
rifices and paschal
lambs, whose blood
shall be sprinkled on
the sides of thine al-
tar, that they may be
acceptable; then will
we give thanks unto
thee with a new song
for our deliverance
and redemption. Bles-
sed art thou, O Eternal!
who redeemeth Israel.

זָכַר וְאֵדִי מֵאֵי: מִן־זָכַר לִקְנִי:
לְעֵינֵינוּ מֵאֵי:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה: אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם: אֲשֶׁר
נִבְאֵלנוּ וְנִבְאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ
מִמִּצְרַיִם: וַתַּגִּיעֵנוּ הַלֵּילָה
הַזֶּה: לֶאֱכֹל בּוֹ מִצֵּה וּמִזֵּה:
כֵּן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ: הִגִּיעֵנוּ לְמוֹעֲדִים
וּלְרִגְלִים אֲחֵרִים: הַבָּאִים
לְקִרְאתֵנוּ לְשָׁלוֹם: שְׂמֵחִים
כְּבָנִין עִירֵךְ: וְשִׂשִׁים
בְּעִבּוֹדֶתְךָ: וְנִאֲבָל שֵׁם וּמִן
הַזִּבְחִים: וּמִן־הַפִּסְחִים: אֲשֶׁר
יָגִיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבִּיחֶךָ
לְרִצּוֹן: וְנוֹדָה לְךָ שִׁיר הַדָּשׁ
עַל גְּאֻלָּתֵנוּ: וְעַל פְּרוֹת
נַפְשֵׁנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה:
גֹּאֲלֵי יִשְׂרָאֵל:

ושותין בהסוכת שמאל

אתה נאלח ע"ם א"ב. Thou

hast delivered our fathers from Egypt with a mighty hand and with an outstretched arm.

When our fathers were in Egypt they were oppressed and enslaved by Pharaoh, king of Egypt.

But also there they were fruitful and increased abundantly and grew high like the cedars of the Libanon.

Pharaoh, the wicked, contemplated to extinguish their name and destroy their memory

אתה נאלח ע"ם א"ב. אתה גאלת : את אבותינו
ממצרים : ביד חזקה
ובזרוע נטויה :
אמת פכית : אלא אבאיינא מן-
מצר : ביד א-שדרא :
ובצראע אל-ממדרא :
בהיות אבותינו : בתוך ארץ
מצרים : היו מענים
ומשועבדים : תחת יד-
פרעה מלך מצרים :
פלמא כאנו אבאיינא : בוצט
בדד-מצר : כאנו מעדבין
ומסתבדין : תחת יד-פרעון
צרטאן מצר :
גם-שם פרו ורבו : בעפר
הארץ : וכארוי חלבגון :
גבהו בקומה :
איצא תס-נמו ודבו : במראב א-
ארץ : וכארוי אל-לכנאן :
אשתמכרו פי אל-קאמא :
דבר פרעה הרשע : למחות
את-שם : ולהאביר
את-זכרם : מקרב תבל :

from earth.

He and his people sought counsel against the seed of Israel.

And they made their lives bitter with hard bondage and oppression made their spirit anguish.

The seed of Jeshurun sighed, for the hand of the enemy was heavy upon them.

The ever-living and enduring heard their voice, the supreme King of Kings, the Holy one, blessed be he, gave ear to them.

תכלם פרעון א-צאגם : ליימחי
אלא אסמיהום ולימפי אלא
לכרחום : מן-וצט אל-דוניא :
הוא ועמו : בעצה אחת היו-
ויתחבמו סוד : על-זרע
ישראל :

הוא וקומו : פי-משאורא ואחדא
כאנו : ותחאיילו פי סרחום :
עלא-נסל יסראל :
וימרו את-חיהם בפרך :
ובת שניק גדול : קצרה
רוחם :

וימרו אלא תיאיהום באקמא :
ובגבאין אל-עצמין :
צאגת ארנואיהום :
זרעו ישורון : אגחה לבש-בי-
יד אויב : גברה עליהם :
נסל א-צאחין : אל-קחרא לבסו :
אד-יד אל-עדו : אתגבראת
עליהם :

חי וקיים שמע קולם : מלך
מלכי המלכים הקדוש
ברוך הוא : האזין להם :
אל-חי ולקיום סמע צוניהם :

The good and righteous has been brought forth from among them, Moses, the beloved one, was sent to them by vision.

He showed them the signs of the Almighty, and by different kinds of plagues the sons of Cham were judged.

Their first born he gave up to slaughter, the first of the womb to the pestilence.

And a cry of horror ran throughout the land of Egypt, weeping and mourning through the streets.

צִלְמָן מִצְלָמִין אֶל-צִלְמִין אֶל-מִקְדָּם תְּבַאֲרֵךְ-הוּא: אֲצַמְנֵם לָחוּם: טוֹב וַיֵּשֶׁר גְּדֹל מֵהֶם: מֹשֶׁה יָדִיד בְּחֻזּוֹן: הוֹשִׁיעָה לָּהֶם: גִּידִיד וּמִסְתָּקִים עֲצָם מִלָּחוּם: מוֹסֵא אֶל-אֲמִין בִּלְ-נִבְיָא: אֲנִרְסֵם לָחוּם:

יַחַד תֵּרָאֵם: אוֹתוֹת שְׁדֵי: וּבְמִינֵי נִגְעִים נִשְׁפָּטוּ: בְּנֵי-חָם:

נִמְיָא אֲרֻנָּא-חוּם: אֵינִיאֵת אֶל-כַּאֲפִי: וּבִנְיָאֵת אֶל-בִּלְאֻנִּיאֵת: אֲנִשְׁרָעוּ בְּנֵי-חָם: כָּר בְּכֹרֵיהֶם: לְטַבַּח מִסֵּר: רֵאשִׁית בְּטָנָם: לְדָבָר גְּדוֹל:

נָמִיעַ בְּפִרְחוֹם: לְשִׁי-דָבָה בָּלָם: אֲוִיל בְּטוּנָא-חוּם: לִי-יִתְּבֵא אֶל-עֲצִים:

לָכֵן גִּפְלָה צִעָקָה גְּדוֹלָה: בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם: בְּכִי וּמִסְפָּר: בְּכָל חוּצוֹתֶיהָ: לְאִפְנוֹקְעֵת צִרְכָּא עֲצִימָא: כְּנוֹצָת בְּלָד מִצֵּר: בָּפֵא וְתַעֲדִיד:

From slavery unto freedom the beloved ones went forth and none of his tribes stumbled.

The rock of the universe guided them and brought them to the red sea in his great mercy.

The sea closed the way with its roaring billows, the enemy with all his host pursued after them.

They lifted their eyes to heaven to seek help from the Mighty of Jacob.

בְּנָמִיעַ מִתְּאֲלִיפָהָא: מִעֲבָדוֹת לְחֵירוֹת: יֵצְאוּ: יָדִידִים: וְאִין בּוֹשֵׁל: בְּמִסְפַּר שְׂבָמִיו:

מִן אֶל-כְּדָמָא לְלִירָאָהָא: בְּרָגוֹ אֶל-מוֹמֵנִין: וְלֵים מִעֲתָרָא: פִּירְעָד אֲצַבְאָטָחוּם:

נִהָגָם בְּטוּבוֹ: צוּר עוֹלָמִים: וַיְגִיעַם לִים-סוּף: בְּרַחֲמִים רַבִּים:

סִאֲקָחוּם פִּירְגִידָתוֹ: רַב אֶל-עֲאֲלָמִין: וּצִלְחוּם לִי-בַחַר אֶל-קִלְיוֹם: בְּרַחֲמָאֵתוֹ אֶל-בְּתִירָא:

סָגַר הַיָּם עֲלֵיהֶם: בְּהֻמוֹן גִּלְדֵּיו: שׁוּנָא רֹדֶף: בְּהֻמוֹן חִילוֹ:

נִלָּק אֶל-בַּחַר עֲלֵיהֶם: פִּירְבִּתְרַת מוֹגֵו: וְלַעֲדוֹ לְחִקְחוּם: פִּי בְּתִרַת עֲמִאָפְרוֹ:

עֵינֵיהֶם נִשְׁאֹו לְמָרוּם: לְבִקְשׁ רַחֲמִים: מֵאֲבִיר יַעֲקֹב: עֵייוֹנָחוּם רָפְעוּ לִי-סִמָּא אֶל-עֲאֲלִי: לְיִטְבֹּון רַחֲמָא:

מִן־גִּיל יַעֲקֹב : פִּתְּחוּ פִּתְּחוּ : גִּילֵי יְיָ :
וְשִׁבְּחוּ לְמַלְכָּם : עַל־
רֹב נִפְלְאוֹתָיו :
אֲפֻרָּאוֹהֶם פִּתְּחוּ : שְׁעֵי אֲרָצָה :
וּמִסְכְּנוֹתֵי צִלְמִנְהוֹם : עַל־
פִּתְּחֵי אֲבְרָהָם :
צִהַר רוֹכְבוֹ : בְּאוֹיְבֵי עַמּוֹ :
לְהַפִּיל שׁוֹנְאָיו : אֶל־
תֹּהַר מְצוּלָה :
אֲזַחֲלָאֵת מִרְבָּבָאֵת : עֲדוּן קוֹמוֹ :
לְיִמְרָה בְּאַנְצִינוֹ : אֶל־
נֶצֶם אֶל־קֶעֶרָא :
קֶרַע יְיָ אֶת־מִי יִסְוֹף :
וְקִיִּים אֶת־הַשְּׁבוּעָה :
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבוֹתֵינוּ :
שֶׁק אֲרָצָה אֶל־אֲמִי בְּחֵר אֶל־
קְדוֹזִים : וְתַבַּת אֶל־אֶל־יָמִין :
אֲלֹדִי חֲנֹף לְאַבְרָהָם :
רָאוּ יְדֵי־דִם בְּפָגְרֵי שׁוֹנְאֵיהֶם :
שֶׁהֶם מוֹטְלִים : עַל־
שֹׁפֵת הַיָּם :
נִצְרוּ אֶל־מוֹמֵינוּ : בְּלִשְׁאֵשׁ
בְּאַנְצִינְהוֹם : אֶל־הוֹם

The re-deemed of the Lord opened their mouth to give praise unto their King for his abundant miracles.

He made the horses nicker at the enemies of his people to throw his foes into depth.

The Eternal did clave the waters of the red sea and fulfilled his oath unto our fathers.

The beloved saw the corpses of their foes thrown on the shore of the sea.

Song and hymn and words of praise offered our master Moses to his creator.

Adoration and glory and words of praise offered the redeemed to their deliverer and supporter.

Washing the Hands. Wash your hands, and say :

Blessed art thou, O Lord, our God ! King of the Universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to wash the hands.

Saying Grace and Breaking the Cake

The master of the house then takes two whole cakes and the broken one in his hand together, and breaks the upper cake ; but he must not eat thereof, till he breaks a

חֲדָשִׁים : עַל־אֲשָׁמִי אֶדְבָּר :
שִׁירָה וְזִמְרָה וְדִבְרֵי הַלֵּל :
אָמַר מֹשֶׁה רִבִּינוּ עֲלֵיו
הַשְּׁלוֹם : לְפָנֵי קוֹנוֹ :

תְּמַנִּיד וְתַסְבִּיחַ וּבְרָאָם אֶל־
תְּמִידָה : קֹאֵל מוֹסָאֵי־דָנָא
עֲלִיה אֶל־סֵלָא : קְדָאם בְּאַלְקוֹ :
תְּהִלָּה וְתַפְאֶרֶת : וְדִבְרֵי
תְּשֻׁבָּהוֹת : אָמְרוּ פְּרוּשִׁים
לְפָנֵי גּוֹאֲלֵם : וּמוֹשִׁיעֵם :

תְּמִידָה וְתַפְכִּיר : וּבְרָאָם אֶל־
תְּסִבִּיחַ : קֹאֵל אֶל־מַפְכּוּכִין
קְדָאם מַפְכּוּהוֹם : וּמְגִיתָהוֹם :

רחצה נוטלין ידיהם ומברכין על נטילת ידים :

ברוך אתה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם : אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו : וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת
יָדִים :

מוציא יוקח המצה הראשונה שהוא העליונה ויברך המוציא :

מצה ויוקח הפרוסה שבין שתי השלימות ויברך על אכילת מצה :

ברוך אתה יי : אלהינו מלך העולם : המוציא לחם מן הארץ :

ברוך אתה יי : אלהינו מלך העולם : אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מצה :

מרור יקח מרור ויטבול בחרוסת ויברך על אכילת מרור :

ברוך אתה יי : אלהינו מלך העולם : אשר קדשנו במצותיו : וצונו על אכילת מרור :

piece of the broken one, and says the following blessings, and gives a piece of each to every one at the table, who will say the same blessings, and then eat both pieces together.

Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the Universe, who bringeth forth bread from the earth.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, who hath sanctified us with thy commandments, and commanded us to eat unleavened cakes.

The Eating of the Bitter Herbs.

The master of the house then takes some bitter herbs, dips it into the charoset and says :

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to

eat bitter herbs.

He then eats it and gives some to every one at the table who say the above blessing before they eat it.

Eating the Horse-Radish.

The master of the house then breaks the undermost cake: takes a piece of it with some bitter herbs, of a different kind to the first, puts them together, and says the following, in commemoration of what Hillel did.

This commemorates the time of the temple, which may be rebuilt in our times. Hillel, the old, used to put them together and partake of them together, in order to fulfill what is said: „with unleavened bread and herbs shall they eat it“.

Bringing the Meal &c. After supper, the

כורך יקח כזית מן המצה השלישית התחתונה וכזית לאמינא או חורת וכורכו עם המצה ויאכלם בהסיכה בלא טיבול ובלא ברכה רק יאמר זה :

מצה ומרור בלא ברכה :
זכר למקדש בימינו
יחודש : בהלל תוקן : שהיה
בורכן ואוכלן בבית אחת :
לקיים מה שנאמר : על
מצות ומרורים : יאכלהו :

שלחן עורך כך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב ייך :

צפון לאחר גמר כל המעודה יקח בעל הבית פרוסת המצה הצפונה לאפיקומן ויאכל ממנה כזית ויתן גם לכל בני ביתו, ויאמרו :

זכר לקרבן פסח : הנאכל על השבע :

master of the house takes the half of the middle cake, which he laid by, and gives every one a piece of it. Then fill the cups with wine, and say the grace which is said after meal.

Form of the Grace after Meals.

If three men have eaten at the same table, he who says the Grace, says as follows:

We will bless him of whose gifts we have eaten.

The others answer:

Blessed be he of whose gifts we have eaten, and through whose abundant goodness we live.

The person who says

Grace repeats:

Blessed be he of whose gifts we have eaten, and through whose abundant goodness we live.

When ten or more men have eaten together, the words "our God" are substituted for him and he.

Blessed be he, Blessed be his name, and blessed be his

ברך אחר אכילת אפיקומן מווגין כוס של ישי ומברכין עליו ברכת המזון:

ברכת המזון

אם המסובין שלשה יאמר המברך

נברךך שאלהינו משלך:

ועונין המסובין

ברוךך שאלהינו משלך ובמשובך הגדול חיינו:

ותווד המברך

ברוךך שאלהינו משלך ובמשובך הגדול חיינו:

ואם המסובין עשרה או יותר יאמר המברך נברךך אלהינו שאלהינו משלך:

ועונין המסובין

ברוךך אלהינו שאלהינו משלך ובמשובך הגדול חיינו:

ותמברך תוודו

ברוךך הוא וברוךך שמו וברוךך וברוךך וברוךך לעולמי עד:

memorial for ever! Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who nourishest us, and the whole world with his goodness; with grace, kindness, abundance, and great compassion, "who giveth food to every creature, for his mercy endureth for ever". His abundant goodness hath never been deficient towards us; and may we never be in want of sustenance continually and for ever, for he nourishes and sustains all; and his table is provided for all; he hath also prepared food and sustenance for all his creatures, he created in his mercy and abundant kindness; as it is written, "Thou openest thine hand, and satisfiest the desire of every living being spontaneously". Blessed art thou, O Lord! who nourishest all.

We thank

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם הן אותנו ואת העולם כולו בשובך בן בחסד ברחמי וברחמיס רבים נותן לחם לכל בשר פי לעולם חסדו. ושובך הגדול תמיד לא תסר לנו ולא יחסר לנו מזון תמיד לעולם ועד. כי הוא אל ין ומפרנס לכל ושלחנו עריך לכל והתקין מחיה ומזון לכל ברויותיו אשר ברא ברחמי וברוב חסדיו באמור פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. ברוך אתה יהוה הן את הכל:

נוחה לך יהוה אלהינו על שהנחת לאבותינו

thee, O Lord, our God! for having caused our ancestors to inherit that desirable, good and ample land; (femals omit the words: for the covenant and law) life and sustenance; and because thou hast brought us forth from the land of Egypt, and redeemed us from the house of bondage; (femals omit the words: and for thy covenant which thou hast sealed in our flesh, and for thy law which thou hadst taught us) and for the statutes of thy will, which thou hast made known unto us, and for the life and food wherewith thou dost nourish and sustain us.

And for all these things, O Lord our God! will we give thanks unto thee, and praise thy name; as it is said, „When thou hast eaten and art satisfied, then shalt thou bless the Lord thy God, for the good land which he hath

אֶרֶץ חֲמֻדָּה מְאֹדָּה וּרְחֻבָּה (הנשים לא תאמרנה בְּרִית וְתוֹרָה) חַיִּים וּמְנוּחַ. עַל שְׁחֻצְאֵתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְדוּתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים. (הנשים לא תאמרנה וְעַל בְּרִיתְךָ שְׁחַתְמָתָהּ בְּבִשְׂרָנוּ. וְעַל תּוֹרַתְךָ שְׁלֵמֻדָתָנוּ) וְעַל חֻקֵּי רְצוֹנְךָ שְׁחֹדַרְעָתָנוּ. וְעַל חַיִּים וּמְנוּחַ שְׁאֵתָהּ זָן וּמִפְרָגָם אוֹתָנוּ:

וְעַל הַכֹּל יְהוָה יֵאלֹהֵינוּ אֲנִיחָנוּ מִזִּדִּים לָךְ: וּמִקְרָכִים אֶת שְׁמֶךָ בְּאִמּוֹר וְאִבְלָת וּשְׁבַעְתָּ וּבִרְכָתָ אֶת יְהוָה יֵאלֹהֶיךָ עַל הָאֶרֶץ הַמְשֻׁבָּה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה עַל הָאֶרֶץ וְעַל

given thee“; Blessed art thou, O Lord! for the gift of the land, and for the food.

“O Lord, our God! have compassion on us, on thy people Israel, and on thy city Jerusalem, and on mount Zion, the residence of thy glory, on thine altar, on thy temple, thy dwelling and thy palace and the great, and holy house, which is called by thy name. Our Father! our Shepherd! nourish us, provide for us, sustain us, enlarge us. O enlarge us speedily from all our anxieties, and suffer us not, O Lord, our God! to stand in need of the gifts of mankind, nor of their loans; but let our dependence be only on thine hand, which is full, ample, rich, and open; so that we may not be put to shame in this world, nor be confounded in the future

הַמְנוּחַ:

רַחֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ. וְעַל יְרוּשָׁלַם עִירְךָ. וְעַל הַר צִיּוֹן מְשֻׁכֵּן בְּבוֹדְךָ. וְעַל מִזְבִּיחֶךָ. וְעַל הַיְּכָלְךָ. וְעַל מְעוֹנֶךָ. וְעַל דְּבִירְךָ. וְעַל חֲבִית הַגְּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שְׁמֶךָ רַעֲנוּ. וְזִנְנוּ. פִּרְנִסְנוּ. בִּלְפָנֵינוּ. הַרְוִיחֵנוּ. הַרוּחַ לָנוּ מִהֶרָה מִכָּל צָרוֹתֵינוּ. וְנָא אֵל תַּצְרִיכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לִיְדֵי מִתְּנוֹת בָּשָׂר וָדָם וְלֹא לִיְדֵי הִלָּאָתָם אֵלֶּא לִיְדֶךָ הַמְלֵאָה וְהִרְחֵבָה הַעֲשִׂירָה וְהַפְתּוּחָה שְׁלֵא גִבּוֹשׁ בְּעוֹלָם הוּא.

one. Restore also speedily in our days, the kingdom of the house of David, thine anointed, to its pristine state.

Add on the Sabbath.

[תה] Be pleased, O Lord, our God! to make us happy by the observance of thy commandments, even in the commandment of the seventh day, the great and holy sabbath: for it is a great and holy day in thy presence. Thereon will we rest, and be at ease, according to the commandment of the statutes of thy will. O suffer no trouble or sorrow to afflict us on our day of rest: and shew us the consolation of Zion speedily in our days, for thou art the Lord of consolations and though we have eaten and have drunk, the destruction of thine great and holy house we have not forgotten. O not forget us, forsake us not for ever, for thou art a great and merciful king.

Our God and the God of our fathers, mayest thou be pleased to grant, that our memorial and the memorial of our fathers, the memorial of Jerusalem, thy city, and the memorial of the Messiah, the son of David thy servant, and the

ולא נפלים לעולם הבא. ומלכות בית דוד משיחך תהיירנה למקומה במהרה בימינו:

ואם הל בשבת יאמר

רצה והתלוצנו יהוה אלהינו במצותיך ובמצות יום השביעי השבת הגדול והקדוש הזה. כי יום גדול וקדוש הוא מלפניך נשבות בו וננוח בו במצות חקי רצונך. ואל תהי צרה ויגון ביום מנוחתנו והראנו בנחמת ציון במהרה בימינו כי אתה הוא בעל הנחמות. וגם שאכלנו ושתינו חרבן ביתך הגדול והקדוש לא שבתנו. אל תשכחנו לצת. ואל תזנחנו לעד. כי אל מלך גדול וקדוש אתה:

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה ישמע ויפקד ויזכר ויזכנו ויזכרון אבותינו וזכרון ירושלים עירך וזכרון

memorial of all thy people, the house of Israel: may ascend, arrive, approach, be seen, accepted, heard, visited, and remembered, for the obtaining of a happy delivery, with favour, grace and mercy, on this day of the feast of unaltered Bread, on this festival, a holy Convocation. To have mercy, and save us thereon, O Lord, our God! remember us thereon for good: visit us with a blessing, and save us, to enjoy a happy life: with the word of salvation and mercy, have compassion and be gracious unto us. O have mercy upon us, spare and save us, for our eyes are continually towards thee: for thou, O God! art a merciful and gracious King.

And build thy city, Jerusalem speedily in our days. Blessed art thou, O Lord! who in his mercy shall build Jerusalem. Amen!

Blessed art thou, for ever, O Lord, our God! King of the universe. O God! our Father, King, Strength

משיח בן דוד עבדך וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך לפליטה למנוחה לחן ולחסד ולרחמים: ביום חג המצות הזה. ביום טוב מקרא קדש הזה. לרחם בו עלינו ולהושיענו. וזכרנו יהוה אלהינו בו למנוחה. ופקדנו בו לברכה. והושיענו בו לחיים טובים. בך בך ישועה ורחמים. חום וחנו וחמול ורחם עלינו. והושיענו כי אליך ענינו כי אל מלך חנו ורחום אתה: ותבנה ירושלים עירך במהרה בימינו: ברוך אתה יהוה בונה ירושלים אמן:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם לעד

Creator, Redeemer, our sacred One: the sacred One of Jacob, our Shepherd, the Shepherd of Israel: the King who is good and beneficent to all; who hath been, is, and ever will be daily beneficent to us. He hath dealt bountifully with us, as he doth now, and ever will: granting us grace, favour, mercy, enlargement, deliverance, and every happiness. May the All-merciful be praised on the throne of his glory! May the All-merciful be praised in heaven, and on earth! May the All-merciful be praised amidst us throughout all generations! May the All-merciful exalt the horn of his people! May the All-merciful be eternally glorified amidst us! May the All-merciful maintain us with honour, and not with contempt; lawfully, and not by forbidden means; in ease, and

הָאֵל. אֲבִינוּ. מְלִכֵנוּ.
אֲדִירֵנוּ. בּוֹרְאֵנוּ. גּוֹאֲלֵנוּ.
קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב. רוֹעֵנוּ
רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל. הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב
וְהַמְּטִיב לָכֵל. שֶׁבְּכָל יוֹם
וְיוֹם הוּא הַמְּטִיב לָנוּ. הוּא
מְטִיב לָנוּ. הוּא יִמְטִיב לָנוּ.
הוּא גִמְלָנוּ. הוּא גּוֹמְלָנוּ.
הוּא יְגַמְלֵנוּ לְעֵד. חֵן וְחֶסֶד
וְרַחֲמִים וְרִיחַ וְהַצִּלָּה וְכָל
טוֹב: תְּרַחֲמֵן הוּא יִשְׁתַּבַּח
עַל כָּפֶא כְבוֹדוֹ: תְּרַחֲמֵן
הוּא יִשְׁתַּבַּח בְּשִׂמְיָם
וּבְאָרְץ: תְּרַחֲמֵן הוּא יִשְׁתַּבַּח
בָּנוּ לְדוֹר דּוֹרִים: תְּרַחֲמֵן
הוּא קָרַן לְעַמּוֹ יָרִים:
תְּרַחֲמֵן הוּא יִתְפָּאֵר בָּנוּ
לְנִצְחַ נְצָחִים: תְּרַחֲמֵן הוּא

not with trouble! May the All-merciful grant peace amongst us! May the All-merciful prosper all the work of our hands! May the All-merciful prosper all our ways! May the All-merciful speedily break the yoke of the heathen from off our neck! May the All-merciful lead us securely to our land! May the All-merciful heal us with a perfect cure, cure of soul and body! May the All-merciful open his bountiful hand to us! May the All-merciful bless every one of us in his great name, as our ancestors, Abraham, Isaac, and Jacob were blessed, with all and every happiness; thus may he bless us altogether, with a complete blessing: such be the Divine will! and let us say, Amen! May the All-merciful spread his pavilion of peace over us! May the All-merciful im-

יְפָרְסֵנוּ בְּכִכּוֹד וְלֹא בְּבוּז
בְּהִתֵּר וְלֹא בְּאִיסוֹר בְּנִחַת
וְלֹא בְּצַעַר: תְּרַחֲמֵן הוּא יִתֵּן
שְׁלוֹם בְּיָמֵינוּ: תְּרַחֲמֵן הוּא
יִשְׁלַח בְּרָכָה רְחוּם וְהַצִּלָּה
בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ: תְּרַחֲמֵן
הוּא יַצִּיל אֶת דְּרָכֵינוּ:
תְּרַחֲמֵן הוּא יִשְׁבּוֹר עוֹל
הַגּוֹלֹת מִתְּהָרָה מֵעַל צְוֹאֲרֵנוּ:
תְּרַחֲמֵן הוּא יוֹלִיכֵנוּ מִתְּהָרָה
קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ: תְּרַחֲמֵן
הוּא יִרְפָּאֵנוּ רְפוּאָה שְׁלִימָה
רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאָת
הַגּוֹף: תְּרַחֲמֵן הוּא יַפְתֵּחַ לָנוּ
אֶת יָדוֹ הַרְחֵבָה: תְּרַחֲמֵן
הוּא יִבְרַךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִמֶּנּוּ בְּשֵׁמוֹ הַגָּדוֹל כְּמוֹ
שֶׁנִּתְבָּרַכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרָהם

plant his law and his love in our hearts, and his fear be upon us that we may not sin!

Blessing of the guest

May the All-merciful bless this table, on which we have eaten, and may he provide it with all delicious sustenance, that it be like the table of Abraham our father, whoever is hungry shall eat, and whoever thirsty shall drink from it. May the All-merciful bless the master of this house and of this meal, him and his wife and children and all belonging to him, that his children may long live and his prosperity increase that he may not be put to shame in this world, nor be confounded in the future one, that his undertakings be prosperous and free of danger; evil and sin keep far from him now and ever. Bless O Eternal his

יִצְחָק וְיַעֲקֹב בְּכָל מָוֶלַךְ בָּלָא.
בֶּן יִבְרָכָה. אוֹתָנוּ יִחַד בְּרָכָה
שְׁלֵמָה. וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֶאֱמַר
אָמֵן: הַרְחֵק מֵהָאֵל יִפְרוֹשׁ
עָלֵינוּ סִבָּת שְׁלוֹמוֹ: הַרְחֵק מֵהָאֵל
יִמֵּע הַתּוֹרָתוֹ וְאַהֲבָתוֹ
בְּלִבֵּנוּ וְתַתִּיחַ יִרְאָתוֹ עַל
פָּנֵינוּ לְבִלְתִּי נִחְטָא:

ברכת האורח

הַרְחֵק מֵהָאֵל יִבְרָכָה אֶת הַשֹּׁמֵר הַזֶּה
שֶׁאֵבְלָנוּ עָלָיו וְיִסְדֵּר בּוֹ כָּל
מַעֲשֵׂי עוֹלָם וְיַחֲזִיק בְּשִׁדְּחָנוּ שֶׁ
אֲבָרָהָם אָבִינוּ. כָּל רָעַב מִמֶּנִּי
יֵאָכֵל וְכָל צָמָא מִמֶּנִּי יִשְׁתֶּה:
הַרְחֵק מֵהָאֵל יִבְרָכָה בְּעַל הַבֵּית הַזֶּה
וּבְעַל הַמַּעֲדָה הַזֹּאת הוּא וּבְנָיו
וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ. בְּבָנִים שְׂוִיִּים
וּבְנָכְסִים שְׁלֵמִים וְיִתְמוֹ יִהְיֶה לֹא יִבוֹשׁ
בְּעוֹלָם הָהָא וְלֹא יִכָּלֵם לְעוֹלָם הַבָּא
וְיִהְיֶה וּבְכָמוֹ מַצְלָחִים וְקוֹרְבִים לְעֵשֶׂר.
וְלֹא יִשְׁלֹט שָׂטָן בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו וְלֹא
יִזְדַּק לְפָנָיו שׁוֹם וְדָבַר הַמָּא

fortune and the work of his hands pleasing before thee.

May the All-merciful grant us life, and make us worthy to draw near to behold the days of the Messiah, the building of the holy temple, and eternal life in the future state. „He giveth great salvation to his king; and acts mercifully to his anointed; to David and his progeny for ever. Even young lions do lack, and suffer hunger; but they who seek the Lord shall not want any good. I have been young, and am now old; yet never did I see the righteous entirely forsaken, nor his offspring begging bread. For he is ever merciful, and lendeth, and his seed are a blessing.” May what we have eaten, satisfy us; what we have drank, be conducive to our health; and

הַרְחֵק מֵהָאֵל עֵז מַעֲשֵׂה וְעַד עוֹלָם:
בְּרָכָה יִי חֵיל וּפִועַל יָדָיו תִּרְצֶה:
הַרְחֵק מֵהָאֵל הוּא יִחְיֶינוּ וְיִזְכְּנוּ
וְיִקְרְבוּ לַיּוֹמֹת
הַמְּשִׁיחַ וְלַבְּנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
וְיִחְיֶה הָעוֹלָם הַבָּא: מְגִדּוֹל
יְשׁוּעוֹת מִלִּבּוֹ וְעֲשֵׂה חֶסֶד
לְמַשִּׁיחוֹ לְדָוִד וְלְיִצְחָק עַד
עוֹלָם: בְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעֲבֹ
וְדוֹרְשֵׁי יִחְזֶה לֹא יִחְסְרוּ כָּל
טוֹב: נַעֲרֵי הָיִיתִי גַם זָקֵנְתִי
וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק נִשְׁעָב וְיִזְכְּנוּ
מִבִּקֹּשׁ לֶחֶם: כָּל הַיּוֹם חוֹנֵן
וּמְלֹאָה וְיִזְכְּנוּ לְבָרָכָה: מַה
שֶׁאֵבְלָנוּ יִהְיֶה לְשִׁבְעָה וּמַה
שֶׁשְׁתִּינוּ יִהְיֶה לְרִפּוּאָה:
וּמַה שֶׁהוֹתָרְנוּ יִהְיֶה לְבָרָכָה:
בְּדִכְתִּיב וַיֵּהָן לְפָנֵינוּ הֵם
וַיִּאָּכְלוּ וַיִּזְכְּרוּ בְּדָבָר יִחְזֶה:

what we have left, be for a blessing; as it is written, "He set it before them, and they did eat and left thereof, according to the word of the Lord, Blessed are ye of the Lord who made heaven and earth. Blessed is the man who trusteth in the Lord; for the Lord will be his protection. The Lord will give strength to his people: the Lord will bless his people with peace."

The cup of salvation will I raise, and upon the name of the Eternal will I cal. [Conformable to the opinion, and with the permission of the gentlemen.] Blessed art thou, O Lord our God! King of the universe, who createst the fruit of the vine.

Saying the Hallel.

Fill the fourth cup and say;

O pour שפוך חמתך

ברוכים אתם ליהוה עשה
שמים וארץ: ברוך תגבר
אשר יבטח ביהוה והיה
יהוה מבטחו: יהוה עו
לעמו ויין יהוה יברך את
עמו בשלום:

עושה שלום וכו'. בשושלים ברכת המזון
ואמר:

בום ישועות אשה ובשם
יהוה אקרא:
סברי מרגן ברוך אתה יהוה
אלהינו מלך העולם
בורא פרי הגפן:

וישמו כתיבתה. ויכין בדעתו לפטור בברכה
זו גם כום רביעי.

הלל נרצה אחר ששתה בום שלוש
ימנה לו בום רביעי ויקרא
עליו ההלל מושב בכוונה ואומר:

שפוך חמתך אל-הגוים:
אשר לא ידעוך ועל-

out thy wrath upon the heathen who knows thee not, the kingdoms who invoke not thy name; for they have devoured Jacob, and laid waste his beautiful dwelling. Pour out thine indignation upon them, and cause thy fierce anger to overtake them; pursue them in wrath, and destroy them from under the heavens of the Lord.

Not for our sake, O Lord! not for our sake, but unto thy name give glory, for the mercy and truth's sake. Wherefore should the nations say, where now is their God? But our God is in the hea-

ממלכות אשר בשמך לא
קראו: כי-אכל את-יעקב
ואת-גוהו השמו: שפך
עליהם ועמד וחרון אפה
ישועם. תרדוף באף
ותשמידם מתחת שמי יי:

אספך חמיתך על-א-שעוב
אל-י לם-יערפוך ועל-א
א-צלאמין אל-י באספך לם-סמו
אד אכל אלא מאל-יעקב ואלא
מסאבנו אסתווחשו: אספך
עליהם צכמך ושרגן נצבך
ילקחום תלקח בנצב ותהפיהם
מן תחת סמאנואת אלה:

לא לנו יהוה לא-לנו כי
לשמך תן-קבוד על-
חסדך על-אמתך: למה
יאמרו הגוים אלה-נא אלהיהם:
ואלהינו בשמים כל-איש-
חפץ עשה: עצמיהם כסף
וזהב מעשה ידי אדם: פה
להם ולא ידברו עינים להם
ולא יראו: אונים להם ולא

vens, and hath made whatsoever he pleased. Their idols are silver and gold, the work of men's hands. Mouths have they, but speak not; eyes have they, but see not. They have ears but hear not; nostrils have they but smell not; neither is utterance in their throat. Those that make them shall become like them: so shall all those who trust in them. Israel, trust thou in the Lord, He is thy help and shield. O house of Aaron, trust in the Lord, he is our help and shield. Ye, who fear the Lord trust

ישמענו אפי' להם ולא יריחון;
יריחם ולא ימישון רגליהם
ולא יחלכו לא יחגו בגרונם;
כמותם יהיו עשיהם כל-
אשר בטה ביהם: ישראל
בטה ביהוה עזרם ומגנם
הוא בית אהרן בטהו ביהוה
עזרם ומגנם הוא יראי יהוה
בטהו ביהוה עזרם ומגנם
הוא:

לפ-לנא יא-רפ לם-לנא אד
לאסמך תנע-ל ואנב עלא
פאלך ועלא אחסאנך ליש יקלון
אד-שעוב ון אל-אן אלא-הוה
ואלא-הנא בל-סמא גמיע אדלי
ירצא יאנע אנמא-הוה פצא
ודחב שגד ידון אל-אנסאן תם
להוה ולם יתבלימון עיון להוה
ולם ינצרון אדאן ל הוה ולם
יסמעון אנך להוה ולם ישתמון
יריחם ולם יתגסון רגליהוה ולם
ימשון לם-יחבון פי דיהא-הוה
כמתלהו ופונון צאנשיהוה גמיע
אדלי מנתפל ביהוה יסדאיל

in the Lord, he is your help and shield.

The Lord had ever been mindful of us, he will bless us, he will bless the house of Israel, he will bless the house of Aaron. He will bless those that fear the Lord, both small and great. May the Lord, increase you more and more, you and your children. Ye are blessed of the Lord, who made heaven and earth. The heavens are the heavens of the Lord; but the earth had he given to the children of men. The dead praise not the Lord; nor they who

אנתפל באללה עיניהוה ומגיהוה
הוא. בית אהרן אנתפל באללה
עיניהוה ומגיהוה הוא. כאיפין
אללה אנתפל באללה עיניהוה
ומגיהוה הוא:

יהוה זכרנו יברך יברך את-
בית ישראל יברך את-
בית אהרן: יברך יראי יהוה
הקטנים עם הגדלים: יסף
יהוה עליכם עליכם ועל-
בניכם: ברוכים אתם ליהוה
עשה שמים וארץ: השמים
שמים ליהוה והארץ נתן
לבני אדם: לא-תמתים
יהללו יה ולא כל-יורדי
דומה: ואנחנו נברך יה
מעתה ועד-עולם הללויה:
אללה דפרנה יבארך יבארך אלא
בית-ישראל יבארך אלא
בית-אהרן יבארך כאיפין אללה
אל-יגאר מע אד-פכאר ייד
אללה עליבם עליבם ועל
בניבם מכארבין אנתום לאללה
צאנע סמא וארץ אל-סמא סמא

descent into the silent grave. But we will bless the Lord from henceforth, and for evermore. Hallelujah.

O how I love the Lord! for he had graciously heard my voice and my supplication. For he had inclined his ear unto me, therefore will I call upon him, whilst I live. The struggles of death compassed me, and the pangs of the grave seized me; I was entangled in trouble and sorrow, I then called upon the name of the Lord! O Lord! I beseech thee, deliver my soul. The Lord is gracious and righteous; yea, our God is merciful

לְאֵלֶּיךָ וּלְאֶרֶץ עֲמָה לְבָנוֹן אֵלֶּיךָ
אֲנִיכָאן לָם אֶל־מִיָּאֲתָה יִמְדָּחֵן
אֵלֶּיךָ וְלָם נִמְעַ נְאֻלִּין לְלִי־תִרָא
וְנִחְנָא וּבִאֲרֵךְ אֵלֶּיךָ מִן אֶרֶץ־קֹאעַ
וְאֵלֶּיךָ אֶל־אֲבָד אֲמַדְחוּ אֵלֶּיךָ :

אֶחָבְתִּי כִּי־יִשְׁמַע יְהוָה אֶת־
קוֹלִי תַחֲנוּנָיִי כִּי־הִקְטַח
אָזְנוֹ לִי וּבִימֵי אֶקְרָא אֶפְפֹּנִי
תָּבֵל לִי־מָוֶת וּמִצָּרִי־שְׂאוֹל
מִצָּאוֹנִי צָרָה וַיְגֹן אֲמַצָּא :
וּבִשְׁם יְהוָה אֶקְרָא אֲנִי יְהוָה
מִלְטָה נַפְשִׁי : חֲנוּן יְהוָה
וְצַדִּיק וְאֱלֹהֵינוּ מֵרַחֵם : שִׁמְרֵ
פְתָאִים יְהוָה דַּלְתֵי וְלִי
יְהוֹשִׁיעַ : שׁוּבִי נַפְשִׁי
לְמִנוּחֵיכִי כִּי־יְהוָה גָּמַל
עָלַיכִי : כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי
מִמָּוֶת אֶת־עֵינִי מִן־דְּמָעָה
אֶת רַגְלִי מִדָּחִי : אֶת־חַלְדִּי
לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים :
הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עֲנִיתִי
מָאָד : אֲנִי אֲמַרְתִּי בְּחַפְזִי
כֹּל־הָאָדָם כֹּזֵב :

The Lord preserves the simple; I was brought low, and he saved me. Return unto thy rest O my soul; for the Lord hath dealt bountifully with thee. For thou hast delivered my soul from death mine eyes from tears, and my feet from falling. I yet will walk before the Lord, in the land of the living. I firmly believed, and therefore have I spoken with confidence, although I was greatly afflicted, In my haste I said, all men are liars.

What shall I render unto the Lord, for all his benefits towards me? I will take the cup of salvation, and call vpon the name

חַבִּית אֶדְרִיסְמַע אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ צוֹט
מִתְחַנְנִי אֶדְרִיסְמִיִל אֲדָנוּ לִי
וּבִטוּל עֲמַדִּי אֲנִיכָאן אֶסְתַּחֲוִי
מִלְקָתָה אֶל־מָוֶת וּמִצָּרִיכִין אֶל־
תִּרָא וְנִדְוִנִי צִינָא וְחִצְרָא אֲוִיבָד.
וּבִאֲסָם אֵלֶּיךָ אֲנִיכָאן בְּמִלְכָּא יֵא
רַב בְּלִין וּנְפָסִי חֲנוּן אֵלֶּיךָ וְצִינָא
וְאֵלֶּיךָ אֲנִיכָאן מֵרַחֵם. חֲאֲפִין נִשְׁמָא
אֵלֶּיךָ מִן־פִּקְרִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ אֲרַגְעִי
וּנְפָסִי בְּרַחֲמֵי אֶדְרִיסְמִיִל וְנִעַם
עָלַיכִי. אֶדְרִיסְמִיִל וְנְפָסִי מִן אֶל־
מָוֶת אֵלֶּיךָ עֵינִי מִן אֶל־דְּמוּעַ
אֵלֶּיךָ רַגְלִי מִן אֶל־מִעַתְרָא
אֶת־מִשְׁמַח קִדָּאם אֵלֶּיךָ בְּאַרְצֵי־אֵלֶּיךָ
חַיִּיא : אֶת־אֲמַנְתִּי אֶדְרִיסְמִיִל אֶת־בְּרַחֲמֵי אֲנִיכָאן
נִאֲוִיבָתָה נִדָּא. אֲנִיכָאן קִדְתָּ בְּעִנְיָתִי
נִמְעַ אֶל־אֲנִיכָאן וּפְדָב :

מָה אֲשִׁיב לַיהוָה כָּל
תַּגְמוֹלוֹתָי עָלַי : כּוֹס
יְשׁוּעוֹת אִשָּׁא וּבִשְׁם יְהוָה
אֶקְרָא : נִדְרִי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם
נִגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ : יִקְרֵ
בְּעֵינֵי יְהוָה הַמּוֹתָה לְחַסִּידָיו :
אֲנִי יְהוָה כִּי־אֲנִי עֲבָדְךָ אֲנִי

of the Lord. I will pay my vows unto the Lord, in the presence of all his people. Grievous in the sight of the Lord is the death of pious servants. O Lord! truly, I am thy servant; I am thy servant, the son of thine hand-maid, thou hast loosed my bonds. Unto thee will I offer a sacrifice of thanksgiving, I will also call on the name of the Lord, I will pay my vows unto the Lord, now, in the presence of all his people. In the courts of the Lord's house, in the midst of thee, O Jerusalem. Hallelujah.

Praise the Lord all ye nations: Praise him all

עבדך בן־אמתך פתחת
למוסרי: לך אופה ובה תודה
ובשם יהוה אקרא: גדרי
ליהוה אשלים נגדה נא לכל־
עמו: בחצרות בית יהוה
בתוככי ירושלם הללויה:
איש־אחד לא־עלה גמיע נא־תו
עלי: באם אל־מנוחא ארפע
ובאסם א־עלה אנאדי, גדורי לא־עלה
אופי קבאל אל־אן לַגְמִיע קומו.
נא־לי בחצרת א־עלה אל־מות
לא־פִּאֲלו. במלכה יא־רב אד
אנא־עבדך אנא־עבדך אבן
נא־תתך חלית לא־קבאמי. לך־
א־בה דבה־שפראן ובאסם א־עלה
אנאדי. גדורי לא־עלה אופי קבא
אל־אן לַגְמִיע קומו. בא־תוואש
בית־א־עלה בוצט דאר אל־סִלָּאם
א־מדתו א־עלה:

הללו את־יהוה כל־גוים
שִׁבְחֵהוּ כָל־הָאֲמִיּוֹת:
פִּי־גִבֹר עָלֵינוּ חֲסִדוֹ וְאֵמֶת
יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּהָ:
א־מדתו א־עלה גמיע א־שעוב

ye people; for great is his merciful kindness towards us; and the truth of the Lord endureth for ever. Hallelujah.

O give thanks, unto the Lord, for he is good, for his mercy endureth for ever.

Let Israel now say, that his mercy endureth for ever.

Let the house of Aaron now say, that his mercy endureth for ever.

Let those, that fear the Lord, now say, that his mercy endureth for ever.

In distress I called on the Lord, and the Lord answered me with enlargement. As the Lord is for me, I will not fear: what can man do unto me?

סִבְחֵהוּ גְמִיע א־אִימָאם. א־
גִּבֹר עָלֵינוּ פִּאֲלו וְהַק־א־עלה
א־בד א־מדתו א־עלה:

חורו ליהוה כי טוב

כי לעולם חסדו:

יאמר־נא ישראל

כי לעולם חסדו:

יאמר־נא בית אהרן

כי לעולם חסדו:

יאמר־נא יראי יהוה

כי לעולם חסדו:

א־שפראן א־עלה אד גויד

אד לַגְמִיע פִּאֲלו:

יקול א־אן. יסִרֵּאִי

אד לַגְמִיע פִּאֲלו:

יקולו א־אן. בית אהרן

אד לַגְמִיע פִּאֲלו:

יקולו א־אן. בְּאִיפִין א־עלה

אד לַגְמִיע פִּאֲלו:

מן־המאזן קראתי יה ענני

במרחב יה: יהוה לי לא

אִירא מה־יעשה לי אדם:

יהוה לי בעזרי ואני א־ראה
בשנאי: טוב לחסות ביהוה

The Lord is with me, and those who help me; I therefore shall see my desire on those who hate me. It is better to trust in the Lord, than to rely on man. It is better to trust in the Lord, than to rely on princes. All nations compassed me about, but in the name of the Lord will I cut them off. They surrounded me; yea, they compassed me about, but in the name of the Lord will I cut them off. They compassed me about like bees; they are quenched as the fire of thorns; for in the name of the Lord will I cut them off. Thou had'st trust sore at me, that I might fall, but the Lord supported me. The Lord is my strength and song, and he is become my

מִפְּטָח בְּאֲדָם: טוֹב לְחַסוֹת
בַּיהוָה מִפְּטָח בַּגִּדִּיבִים: כֹּל־
גּוֹיִם סָבְבוּנִי בְּשֵׁם יְהוָה כִּי
אֲמִילָם: סָבְבוּנִי גַם־סָבְבוּנִי
בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילָם: סָבְבוּנִי
כְּדַבְרֵי־ם דַּעְכוּ כְּאֵשׁ קִיְצִים
בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילָם: דַּחַה
דָּחִיתָנִי לְנֶפֶל וַיהוָה עֲזָרָנִי:
עָז וּזְמַרְתָּ יְהוָה וַיִּהְיֶי-לִי
לִישׁוּעָה: קוֹל־רִנָּה וַיִּשְׁוֹעַה
בְּאַחֲלֵי צַדִּיקִים יָמִין יְהוָה
עָשָׂה חֵיִל: יָמִין יְהוָה רוֹמְמָה
יָמִין יְהוָה עָשָׂה חֵיִל: לֹא־
אֲמוֹת בִּי־אֲחִיָּה וְאֶסְפָּר
מַעֲשֵׂי יְהוָה: יֵסֶד יִסְרְנִי יְהוָה
וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנִנִי: פִּתְחוּ־לִי
שַׁע־יִצְרָק אֲבֹאֲכֶם אוֹתָהּ
יְהוָה: וְהַשְׁעֵר־לִי יְהוָה צַדִּיקִים
יִבְאוּ בּוֹ: אוֹדֶךָ בִּי־עֲנִיתָנִי
וַתִּהְיֶי-לִי לִישׁוּעָה: כִּי־אֶבֶן
מִכֶּסֶם הַבְּנוֹיִם הָיִיתָ לְרֹאשׁ
פִּנֵּה: כִּי־מֵאֵת־יְהוָה הָיִיתָ
וְאֵת הָיָא נִפְלְאָת בְּעֵינֵינוּ: כִּי־

salvation. The voice of song and salvation is in the tabernacles of the righteous: The right hand of the Lord hath done valiantly. The right hand of the Lord is exalted; the right hand of the Lord hath done valiantly. I shall not die, but live, and declare the works of the Lord. He had indeed chastised me, but he hath not given me over unto death. Open the gates of righteousness for me, that I may enter through them, to praise the Lord. This is the gate of the Lord, into which the righteous shall enter. I will praise thee, for thou hast answered me, and art become my salvation. I will &c. The stone, which the builders rejected, is become the corners head-stone. The stone, &c. This is from the Lord it is marvellous in our eyes. This is from, &c. This

וַיִּהְיוּ עֹשֵׂה יְהוָה נִגִּילָה
וְנִשְׁמָחָה בּוֹ: כִּי־

אֲנִי יְיָ הוֹשִׁיעָה נָא: כִּי־סָבְבוּ

אֲנִי יְיָ הַצִּלִּיתָה נָא: כִּי־סָבְבוּ

כְּרוֹךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בִּרְכֻנוֹכֶם

מִכֵּית יְיָ: כִּי־אֵל יְיָ

וַיֹּאֲרֵנוּ אֲסִרוּ חַג בַּעֲבוֹתֵי־ם

עַד־קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: כִּי־אֵלֵי

אַתָּה וְאוֹדֶךָ אֱלֹהֵי אֲוִמֹתָיִם: כִּי־

תוֹרֵנוּ לַיהוָה בִּי־טוֹב כִּי

לְעוֹלָם חֲסָדּוֹ: כִּי־

מִן־אֵל־צִיָּקָא נִאֲדִיתָ יֹאֲרֵב

נִאֲוִיבֵנִי כָל־נֶפֶשׁ אֲפִלָּה אֲפִלָּה־

לִי לֹם־אֲבָקָא אִישׁ יִצְנַע לִי אֵל־

אֲנִסְקָאן. אֲפִלָּה־לִי בָעוֹנִי וְאֵי־

אֲנִצֵּר בִּי בְּאֲנִצֵּי יֹאֲמִקְסִן

אֲנִי־נִפְלֵל בְּאֲדָה מִן־יִנְתַּפֵּל

כָּל־אֲנִסְקָאן. יֹאֲמִקְסִן אֲנִי־נִפְלֵל

בְּאֲפִלָּה מִן־יִנְתַּפֵּל כִּי־אֲנִצֵּבֵי־

נִמְשֵׁ אֲנִי־שְׁעִיב אֶסְתַּחֲוִיטוּנִי

בְּאִסְס אֲפִלָּה אֲדִי־אֶה פִּי הוּם.

אֶסְתַּחֲוִיטוּנִי אֵי־אֶה אֶסְתַּחֲוִיטוּנִי

בְּאִסְס אֲפִלָּה אֲלִי־אֶה פִּי הוּם:

is the day, which the Lord hath appointed, we will rejoice, and be glad thereon. This is the day which the Lord, &c.

אנא O Lord! save us now, we beseech thee.

אנא O Lord! save us now, we beseech thee.

אנא O Lord! send now prosperity we beseech thee.

אנא O Lord! send now prosperity we beseech thee.

Blessed be he who cometh in the name of the Lord; blessed are ye from the house of the Lord. Blessed be he who cometh &c. God is Lord: and it is He who had granted us light. Bring the sacrifice bound with cords, to the horns of the altar. God is Lord: and is he who &c. Thou art my God and I will praise thee O my God! I will

אסתחאנומוני בל-ונאביר נבמדו
בנאר אל-עומס באסם אללה-אל-
אהיהוה: דפשא דפשוני לאונקע
ואללה סאעדני קונוני ומנדי אל-
אולי וסאר לי למגותא צוט-כרוור
יפרה פיר-אכיואם אל-צאלחין ימין
אללה צאנשא דוהיל: ימין אללה
עאליא ימין אללה צאנשא דוהיל:
לם-אמות אל-אעיש ואהבי פיר-
ענאייב אללה: ארב אדכני אללה
וידגמות לם סדמני: אפתחו לי
בנואב אל-צאלחין אדכל ביהוה
אשבר לאללה: האדא אל-באב
לאללה אל-צאלחין ידכלון בני
אשברך אל גאנובתני וסרת לי
למסאעדא: תנארא ברהוה אל-
בגין סארית לראם אל-עווא: מן-
ענד אללה סארית האדי הוא-
עניבא בחצראתנא. האדא אל-
יום צנע אללה נסמר ונפרח בן:
פיר-מלבא יארב גיתנא:
פיר-מלבא יארב גתנא:

תבארך אל-יאי באסם אללה
בארפנאפום מרביית
אללה: מאיך אללה ויצווי לנא

extol thee. Thou art my God, and I will, &c. O give thanks unto the Lord, for He is good, for his mercy endureth for ever. O give thanks, &c.

O give thanks unto the Lord, for he is good: for his mercy endureth for ever.

O give thanks unto the God of gods: for his mercy endureth forever.

O give thanks unto the Lord of lords: for his mercy endureth for ever.

To him who alone doeth great wonders: for his mercy endureth for ever.

To him

אדכני אל-יאי: בירקנאניב ענא
קראני אל-מרבח: מאיך אנא
ואשברך אללה וואעליך: אשברו
לאללה אל-ייד אד לל-ד הר
פצלו:

הודו ליהוה כי טוב
כי לעולם חסדו:

הודו לאלהי האלהים
כי לעולם חסדו:

הודו לאדוני האדונים
כי לעולם חסדו:

לעשה נפלאות גדלות לבדו
כי לעולם חסדו:

לעשה השמים בתבונה
כי לעולם חסדו:

לרוקע הארץ על-המים
כי לעולם חסדו:

לעשה אורים גדלים
כי לעולם חסדו:

את-השמש למשלת ביום
כי לעולם חסדו:

את-הירח וכו' כבים
למשלות בלילה בלית:

who by wisdom
made the heaven:
for his mercy en-
dureth for ever.

To him
who stretched out
the earth above the
watere: for his mer-
cy endureth forever.

To him
who made great
lights: for his mercy
endureth for ever.

The sun to
rule by day: for
his mercy endureth
for ever.

The moon
and stars to rule by
night: for his mercy
endureth for ever.

To him
who smote Egypt
in their first-born
for his mercy en-
dureth vor ever.

לְמַפְחָה מִצְרַיִם בְּבִכּוּרֵיהֶם
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרְעוֹ נְטִיחָה
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

לְגִזְרֵי יַם־סוּף לְגִזְרֵי
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

וַהֲעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכּוֹ
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

וַנַּעַר פָּרְעֹה וַחֲיִלּוֹ בַּיּוֹם
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

לְמוֹלִיד עַמּוֹ בְּמִדְבָּר
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

לְמַפְחָה מַלְכִּים גְּדִלִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

וַיַּחֲרוֹג מַלְכִּים אֲדִירִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

לְסִיתוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

וַלְעֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

And brought
out Israel from
among them: for
his mercy endureth
for ever.

With a strong
hand, and with a
outsretched arme:
for his mercy en-
dureth for ever.

To him who
divided the Red
Sea: for his mercy
endureth for ever.

And made
Israel to pass
through the midst
of it: for his mercy
endureth for ever.

But ever-
threw Pharaoh and
his host in the Red
Sea: for his mercy
endureth for ever.

To him
who led his people

וַיַּתֵּן אֶרֶץ לְנַחֲלָתָהּ
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

נַחֲלָתָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

שֶׁבַשְׁפָּלָנוּ וְכַרְלָנוּ
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

וַיַּפְרִקֵנוּ מִצִּירֵינוּ
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

נוֹתֵן לָחֶם לְכָל־בֶּשֶׂר
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

הוֹרֵי לַיָּל הַיְּשׁוּמִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

אֲשֶׁכְרוּ צִמְצִימָה אֶדְ-נִי
אֵד לְ-דָהָר פָּצְלוֹ:

אֲשֶׁכְרוּ לֹאֲלֹאֶה אֵל אֲלֹמֶת
אֵל לְ-דָהָר פָּצְלוֹ:

אֲשֶׁכְרוּ לְסִיד אֵל סֹאדָתָה
אֵל לְ-דָהָר פָּצְלוֹ:

לְצִאֲנֵנוּ עֲגִיבָתָה כְּבִירָתָה לְוַחֲדוֹ
אֵד לְ-דָהָר פָּצְלוֹ:

לְצִאֲנֵנוּ אֶל־סִמְתָּה בִלְ-פָּהֶם
אֵד לְ-דָהָר פָּצְלוֹ:

בְּבִאֲסֵנוּ אֶל־אֲרִי עֲרֵא אֶל־מֵאִי
אֵד לְ-דָהָר פָּצְלוֹ:

through the wilderness: for his mercy endureth for ever.

To him who smote great kings: for his mercy endureth for ever.

And slew famous kings: for his mercy endureth for ever.

Sihon, king of the Amorites: for his mercy endureth for ever.

And Og, king of Bashan: for his mercy endureth for ever.

And gave their land for an heritage: for his mercy endureth for ever.

Even an heritage unto Israel, his servant: for his mercy en-

דָּאָנֶשׁ צְלוֹתָאֵת עַצְמִין

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
אֵלָּא אֵל־שָׁמַס לְתַחֲבָם בְּלִי-נְהָאָר

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
אֵלָּא אֵל־קָמַר וּלְגָנוֹם לְיִיחְבְּמִין בְּלִי־לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
לְצִרְאֵב מִצָּר בְּבִגְדֵיהֶם

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
וּכְרַג יִסְרָאֵל מִן־בְּצִמְחֵהוּם

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
בֵּיד אֵל־שִׁדְיָא וּבְצִרְאֵה אֵל־מְמִדְנָא

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
לְשִׁאֲקָן בָּחַר אֵל־קְלוֹיִם לְשִׁאֲקָתָא
אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
וְעַבְר יִסְרָאֵל בְּנוֹצְמוֹ

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
וְגִבַּק פְּרָעוֹן וְעַסְאֲבָרוֹ פִּי בָחַר אֵל־קְלוֹיִם

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
לְמַסְיִיר קוֹמוֹ בְּדִבְרֵי
אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
לְצִרְאֵב צְלָאֲמִין עַצְמִין

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
וּקְפִל צְלָאֲמִין גְּדִידִין
אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
לְסִיחִין צְלָאֲמִין אֵל־אֲמִירִי

dureth for ever.

Who remembered us in our low estate: for his mercy endureth for ever.

And had redeemed us from our enemies: for his mercy endureth for ever.

Who gives food to our flesh: for his mercy endureth for ever.

O give thanks unto the God of heavens: for his mercy endureth for ever.

The breath of all living shal bless thy name O Lord, our God! and the spirit of all flesh, shal continually glorify and extol thy memorial O our King! for thou art God from everlasting to everlasting; and besides thee,

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
וְדַעֲוֹג צְלָאֲמִין אֵל־בְּתַנְיָא

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
וְעַסְאֲ אֲרִצְהוֹם לִי־וּנְחָתָא

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
וּרְתָא לְיִסְרָאֵל עֲבָדוֹ
אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
אֵל מִן־בְּצִרְנָא נְכַר לְנָא

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
וּבְפָנָא מִן־עֲרִאנָא
אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
עַאֲמִי מַעֲאֵם לְנִמְיֵעַ בְּאִשֶּׁר

אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
אֲשַׁבְּרוֹ לְמֵאֲיָק אֵל־סָמָא
אֵל לִלְדָּהָר פָּצְלוֹ :
גִּשְׁמַת כָּל־חַי : תְּבָרַךְ אֶת־שְׁמֶךָ יְיָהּ אֱלֹהֵינוּ :

וְרוּחַ כָּל־בָּשָׂר תְּפַאֵר וְתִרְוַמֵּם
וְכִרְךָ מִדְּבַנּוֹ תִּמְיִד : מִן־הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם אֶתָּה אֵל :

וּמִבְּלַעֲדִיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹיִל
וּמִוִּשְׁיֵיךָ : פֹּדֶה וּמַצִּיל : וְעוֹנֶה וּמְרַחֵם : בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה :

אֵין לָנוּ מֶלֶךְ עוֹזֵר וְסוֹמֵךְ

אֵלֹהֵי אֲתָחָּה :

we have neither king, redeemer or saviour, to redeem deliver, answer and compassionate us, in all times of trouble and distress; we have no king to aid and support us, but thou only.

Go! of the first and the last ages, God of all creatures: Lord of all productions: who is adored with all manner of praise: who governeth his world with tenderness, and his creatures with mercy. The Lord neither slumbereth nor sleepeth but it is thou who rouseth those who sleep, awakened those who slumber; revivest the dead, healest the sick, openest the eyes of the blind, and raisest those who are bowed down. Thou

אֱלֹהֵי הָרָאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים:
אֱלֹהֵי כָּל בְּרִיּוֹת: אֲדוֹן
כָּל תּוֹלְדוֹת: הַמַּהֲלֵל בְּכָל
הַתְּשׁוּבָה: הַמְּנַחֵם עוֹלָמוֹ
בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים:
וַיְהִי (י) לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן:
הַמְּעוֹרֵר יְשָׁנִים וְהַמְּקִיץ
נִדְמָמִים: מַחֲיֶה מֵתִים וְרוֹפֵא
חוֹלִים: פּוֹקֵה עוֹרִים וְזוֹקֵף
כְּפוּפִים: הַמְּשִׁיחַ אֱלֹמִים:
וְהַמְּפַנֵּחַ גִּיעָלִים: וְלֹךְ
לְבִדָּה אֲנַחְנוּ מוֹדִים:

וְאֵלֵינוּ פִּינוּ מִלֹּא שִׁירָה כִּים:
וְלִשְׁוֹנֵנוּ רִנָּה בְּהַמּוֹן
גָּדִיל: וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שִׁבַּח
בְּמִרְחָבֵי רָקִיעַ: וְעֵינֵינוּ
מֵאִירוֹת בְּשֶׁמֶשׁ וּבִכְרֶחַח:
וְיָדֵינוּ פְּרוֹשׁוֹת בְּנִשְׁרֵי שָׁמַיִם:
וְרַגְלֵינוּ קָלוֹת בְּאַיִלוֹת: אֵין
אֲנוּ מִסְפִּיקִין לְחִדּוֹת לֹךְ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: וּלְבָרֶךְ אֶת

causest the dumb to speak, and revealest hidden things; and therefore unto thee alone do we render adoration.

Were our mouth filled with sacred song as the sea is with water, our tongue shouting loudly as its roaring billows, our lips extending thy praise like the widely-spread firmament; our eyes sparkling like the sun or the moon; our hands extended like the eagles wings in the skies; and our feet swift as the hind's we should yet be deficient to render sufficient thanks unto thee, O Lord, our God! or adequately to bless thy name, O our King for even one of the many thousand bene-

שִׁמְךָ מִלִּפְנֵינוּ: עַל אֶחָת מֵאֵלֶּיךָ
אֵלֵינוּ אֱלֹפִים: וְרוֹב רַבִּי
רַבּוֹת פְּעָמִים: הַמְּטוֹבֹת
נַפְשִׁים וְנַפְלָאוֹת שְׁעֵשִׂית עִמָּנוּ
וְעִם אֲבוֹתֵינוּ מִלִּפְנֵים:
מִמַּצְרִים גָּאֵלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:
מִבֵּית עַבְדִּים פְּדִיתָנוּ: בְּרַעַב
וְנָתַתָּנוּ: וּבְשֹׁבַע כִּלְכַּלְתָּנוּ:
מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ: וּמִדְּבַר
מִלְחָמָתָנוּ: וּמִחוּלָּאִים רָעִים
וְרָפִים דָּלִיתָנוּ: עַד הִנֵּה
עוֹרֵנוּ רַחֲמִיךָ: וְלֹא עוֹבֹנוּ
חֶסְדִּיךָ: עַל כֵּן אֲכָרִים
שִׁפְלָגָת בָּנוּ וְרוּחַ וְנִשְׁמָה
שִׁנְפָּחָת בְּאַפֵּינוּ: וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר
שִׁמְךָ בְּפִינוּ: הֵן הֵם: יוֹדוּ
וַיְכַרְכוּ: וַיִּשְׁבְּחוּ: וַיִּפְאֲרוּ:
וַיִּשְׁוֹרוּ: אֶת שִׁמְךָ מִלִּפְנֵינוּ
תָּמִיד: בִּי כָּל פֶּה לֹךְ יוֹדֶה:
וְכָל לִשׁוֹן לֹךְ תִּשְׁבַּח: וְכָל
עֵין לֹךְ תִּצְפֶּה: וְכָל בֶּרֶךְ לֹךְ
תִּכְרַע: וְכָל קוֹמָה לִפְנֶיךָ
תִּשְׁתַּחֲוֶה: וְהַקְּבֹת יִירָאוּךָ:

fits, which thou hast conferred on us and our ancestors, or the signs and wonders which thou didst perform aforetime; for thou, O Lord our God, didst redeem us from Egypt, and release us from the house of bondage; in time of famine didst thou feed us, and in plenty provide for us. Thou didst deliver us from the sword, save us from the pestilence and relieve us from many sore diseases. Hitherto thy tender mercies have supported us, and thy kindness hath not forsaken us; and therefore, the members which thou hast branched out in us, the spirit and soul which thou hast breathed into our nostrils, and

וְכָל קָרֵב וּבְלִיּוֹת יֹאמְרוּ
לְשִׁמְךָ: כִּדְבַר שְׁנֵאמַר כָּל
עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֶנָּה יְהוָה מִי
כְמוֹדָה: מִצִּיר עָנִי מִחֹזֶק מִמֶּנִּי
וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגִּזְלוֹ: שׁוּעַת
עֲנִיִּים אַתָּה תִשְׁמַע: צַעֲקַת
הַדָּל תִּקְשִׁיב וְתוֹשִׁיעַ: וְכַתּוּב
רָנְנוּ צְדִיקִים בַּיהוָה: לַיִּשְׂרָאֵל
נִאֲוָה תִהְיֶה:

בְּפִי יִשְׂרָאֵל: תִּתֵּן רִוּחַ
וּבְשִׁפְתֵי צְדִיקִים: תִּתֵּן בְּרָךְ:
וּבְלִשׁוֹן חֲסִידִים: תִּתֵּן קִדְשׁ:
וּבִקְרֵב קְרוֹשִׁים: תִּתֵּן הַלֵּל:
בְּמִקְהֵלוֹת רַבּוֹת עֲמֹךְ בֵּית
שְׂרָאֵל: שֶׁכֶּן חֹבֶת
כָּל הַיְצוּרִים: לְפָנֶיךָ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
לְחֹדוֹת: לְחַלָּל: לְשַׁבֵּחַ:
לְפָאֵר: לְרוֹמֵם: לְחַדֵּר וּלְנַצֵּחַ:
עַל כָּל דְּבָרֵי שִׁירֹת
וְתִשְׁבָּחוֹת: דָּוִד בֶּן יִשִּׁי
עֲבָדְךָ מְשִׁיחְךָ:

the tongue which thou hast placed in our mouth: lo! they shall continually give thanks, bless, praise, glorify, and sing unto thy name, O our king! for every mouth shall adore thee, every tongue praise thee and every eye wait on thee. Unto thee every knee shall bend and those of high stature shall bow down before thee. Every heart shall fear thee, and the inward parts and reins shall sing praise unto thy name; as it is said, "All my bones shall say, O Lord, who is like unto thee? „Who delivereth the poor from one of superior strength; the poor and needy from his oppressor“. Thou hearest the cry of the poor, and regar-

וּבִכְנָן: יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לְעַד
מִלִּבְנוֹ: הָאֵל הַמִּלֵּךְ
הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם
וּבָאָרֶץ: כִּי לָךְ נִאֲוָה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:
לְעוֹלָם וָעֶד: שִׁיר וְשִׁבְחָה:
חֲלָל וְהִמְרָה: עֲזוֹ וּמִשְׁלָה:
נִצָּח גְּדוּלָּה וּגְבוּרָה: תִּהְיֶה
וְתִפְאֶרֶת: קְדוּשָׁה וּמְלֻכוֹת:
בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ
הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ: וּבְעוֹלָם
וָעֶד עוֹלָם אַתָּה אֵל:

יִחְלָלְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כָּל
מַעֲשֶׂיךָ: וְחִסְדֶּיךָ
וְצְדִיקוֹת עוֹשֵׂי רַצוֹנְךָ: וְעֲמֻךְ
בֵּית יִשְׂרָאֵל: כָּלֵם בְּרָנָה:
יֹדוּ וְיִכְבְּדוּ: וְיִשְׁבְּחוּ וְיִפְאֲרוּ:
אֵת שֵׁם כְּבוֹדְךָ: כִּי לָךְ מוֹבֵל
לְחֹדוֹת: וּלְשִׁמְךָ נְעִים לְזִמְרָה:
וּבְעוֹלָם וָעֶד עוֹלָם אַתָּה אֵל:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה: מִלֵּךְ
מִחֲלָל בְּתִשְׁבָּחוֹת: אָמֵן:

dest the exclamation of the indigent and savest them, And it is written, "Rejoice ye just in the Lord, for praise becometh the righteous".

With the mouth of the upright shalt thou be extolled, blessed with the lips of the righteous, sanctified with the tongue of the pious, and in the midst of saints shalt thou be praised.

Even in the congregation of the myriads of thy people, the house of Israel; for such is the duty of every created being towards thee, O Lord our God, and the God of our fa-

תְּסַמֵּחַ בְּךָ חַי: תִּבְאֲרֶךְ אֱלֹהֵי אֲסֻמָּה
אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי: וְרוּחַ כָּל
בִּשְׁרֵי תִפְכֹּר וְתַעֲלֵי דְכִכְרֶךְ
צִדְקָתָאֲנָה: דְּאֵיִימֵן מִן אֵל אֲבִד
וְאֵלָּא אֵל אֲבִד אֲנִימָא מְאִיק: וּמִן
גִּידֵךְ לִים לֵבָא צִדְקָאֲנָה וְאֵלֵי
וּמִסְאֲדֵר: מִפֶּךְ וּמִכְלִין וּמִנְאֻב
וּמִדָּחַם בְּכֵל וְקִתָּ שְׂדֵה וְצִדְקָה:
לִים לֵבָא צִדְקָאֲנָה מִעֵין וּמִסְגֵּד אֱלֹהֵי
אֲנִימָא:

אֲנִימָא וְ אֲוֹלָאֲנִין: וְאֲבִרָאֲנִין:
אֱלֹהֵי כָּפֵר אֵל כְּרִיאִיק: מִיד
כָּל תּוֹרָאִיד: אֵל מְמֻדָּח כְּכֵר וְ
תִסְאֲבִיחַ: אֵל מְסִיר דְּנִיטוֹ בְּכֵר
וּבְכֵרִיאִיקוֹ בְּרִחְמָא: וְאֱלֹהֵי לֵם
יְנַעַם וְלֵם יְנַעַם: אֵל מְנַבֵּחַ אֵל
נְאִיִּמִין: וְאֵל מְנַבֵּחַ אֵל מְסִבִּיתִין
מִחִי אֵל מִיִּיאֲתָה: וּמִעֲאֵפִי אֵל
אֲמִרָאִין: מִפִּתְחָ אֵל עֵמִין וְנִאֲצֵב
אֵל מְחִנִּין: מְנַטֵּק וְכִרְסִין וּבִיאֲשֵׁף
אֵל מְכַפִּיִּיאֵת: וְלֵךְ לְנוֹחֲדֵךְ נִחְנָא
מִסְתַּקְרִין:

וְלֵךְ וּפִין תְּמוֹמָא מְלִיאִין תִּסְאֲבִיחַ
כָּל כֹּחַ: וְלִסְאֲנָא תִמְלִיד
כְּרוּתִת אֲמוֹנָאֵנוּ: וְשִׁפְאֲפִי
תִּסְבִּיחַ בְּעֵרֵן אֵל סְמָא: וְעִיִּינָאֵנוּ

thers, to render thanks, to praise, extol, glorify, exalt and ascribe glory and victory, superadded to all the hymns and praises of thy servant David, the son of Jesse, thine anointed.

And thou wilt thus—Praised for ever be thy name, O our king, thou great holy and sovereign God! in heaven and upon earth; for unto thee, O Lord our God, and God of our fathers, be seem for evermore song and praise, hymn and psalm, strength and dominion, victory and greatness, po-

יִצְוִין כָּל שְׁמֵם וּכְלָ קִמַּר: וְיִידִינָא
מִשְׁוֹרָאֵת בְּנִסְוִר אֵל סְמָא:
וְרִנְלִינָא כְּפִאֵף כָּל אֵיִל: לִים
נִחְנָא קִאֲדִרִין לְנִשְׁכֵּר לֵךְ אֱלֹהֵי
אֱלֹהֵינָא: וּנְבִאֲרֶךְ אֱלֹהֵי אֲסֻמָּה
צִדְקָאֲנָה: עֲלֵא וְאֲחִדָּא מְאִיק
אֲלוֹף אֵל אֱלֹהֵימָא: וְרִבְנוֹת רִבְנוֹא
אֵל רִבְנוֹאֵת: מְרָאֵת אֵל פְּתִירָאֵת:
עֲנִיאִיב וְאֲבִרָהִים אֱלִדִּי צִנְעֵת
מִעֲנָא וּמַע אֲבִרָאֲנָא: מִן קִכְר
מִן מְצֵד כְּלָצִתָּא אֱלֹהֵי אֱלֹהֵינָא:
מִן בֵּית אֵל עֲבוֹדִיָּא פְּתִינָא:
כָּל גִּוַע עִישְׁתָּנָא וּבְכֵרִישְׁבַע
מְנוֹנָתָא: מִן אֵל סִיף כְּלָצִתָּא וּמִן
אֵל וּבִיא גִנִּיתָא: וּמִן אֲוִינָא
אֵל רִדִּין וּפְתִירִין רִפְעִתָּא: אֱלֹהֵי
הֲאֵנָא סִאֲעִדִּינָא רִחְמָאֲתֶךָ: וְלֵא
סִיבִינָא אֲפִצְאֲלֶךְ: עֲלֵא הֲאֲפִדָּא
מְאִאֲצֵל אֱלִדִּי קִסְמֵת בִּינָא: וְרוּחַ
וּנְסִמָּא אֱלִדִּי נִפְכֵּת בְּאִמְפָּנָא:
וְלִסְאֵן אֱלִדִּי כְלִית בְּתוֹמָנָא: הוֹרָא
הוּם יִשְׁכְּרוּן: וּבִאֲרִכּוֹן וּסְבִיחִין:
וּפְכִרִין וּמִלְדִּין: אֵל סְמָא
צִדְקָאֲנָא דְּאֵיִימִין: אֵל כָּל תִּם לֵךְ
וְשִׁנֵּר: וּכְכֵר לִסְאֵן לֵךְ תִּסְבִּיחַ: וּכְכֵר
עֵין לֵךְ תִּסְמִרָנִי: וּכְכֵר רִבְכָּא לֵךְ

wer, adoration and glory, holiness and majesty, blessings and thanksgivings unto thy great and holy name; for from eternity thou art God.

All thy work, O Lord! shall praise thee, the pious servants, with the righteous who perform thy will, and thy people, the house of Israel, with joyful song shall give thanks, bless, glorify, extol, reverence, sanctify and acknowledge thy kingly name, O our King! for to thee it is proper to offer thanksgiving

תפארת : וכל קאמא לקראתך
תסגד : ולקדוש : וכלפון מנח :
וכל נוח וכוונת : ומגדון : לאסמך :
כל שיי פמא אנוקאל : כל עזאמי
תקול יא רב מן מתלך : מכלין א
פקור מן אקנוא מנו : ופקור
ומכפין מן גאה בינו : עשנות א
מסאפין אנת תסמט : צדכת א
פקור תצנתם ותמאעד : ומכתוב
אכתרו יא צאלחין בעללה : כל
מסתמימין לאיך א מדה :
בתם א מכתמימין תתעלא :
ובשפאף א צאלחין
תתבארך : וכלסאן א מאגדון
תתקדם : ובגוף א מחדמין
תתמדת : פי נוק רבנות קומך בית
ישראל : אד האפדא פרין עלא
גמיע אל מכתקון : מדאמך אגדה
אלאהנא ואלאה אבהאנא :
לישפרון לימדחון : ליספרון
ליפקרון : ליעדון ליברגון :
לינוצפון : עלא גמיע כלאם
ת מאגיד ותמאמיה : דניד אבן
ישי : עבדך מסיחך :
והגיד ותבפה אסמך לך אבד :
אפמאנא יא מאיך : אקבאן

and pleasant to sing praise to thy name; for thou art God from everlasting to everlasting.

Blessed art thou, O Lord! our God! King of the universe! for the vine, and the fruit of the vine, and for the increase of the field, and for that desirable, good, and ample land, which thou wast pleased to cause our ancestors to inherit; to eat the fruit thereof, and be satisfied with its goodness. Have compassion, we beseech thee, O Lord our God! on us, and on thy people Israel; on Jerusalem, thy city; on Zion, the tabernacle of thy glory: on thine altar, and

א פכיר ולמקדם : כל פמא וכל
ארץ : אד לך : לאיך אגדה
אלאהנא ואלאה אבהאנא : כל
דור ודאבד : א תמגיד ותמסבית
א מדה ולמפכיר : אל קנוא ולחכם
א גלג ולגברווא וליגברווא : א
נצח ולפכר : ולתקדים : ולצלמנא
א ברבאא ולשפראן : לאסמך
א עזים ולמקדם : ומן אדחר
ואלא אלאבד אנת מאיך :

וישתובל אחד כוס בהוסבה ואחר כך יאמרו :
ברוך אתה יי : אלהינו מלך
העולם : על הגפן ועל פרי
הגפן ועל תנובת השדה : ועל
ארץ חמדה טובה ורחבה :
שרצית והנחלת לאבותינו : לאכול
מפריה ולשבע משוכה : רחם יי
אלהינו עלינו : ועל ישראל עמו
ועל ירושלם עירך : ועל כל ציון
משכן כבודך : ועל מוצקך ועל
היכלך : ובנה ירושלם עיר הקדש
במהרה ביומנו : והעלנו לתוכה
ושמחנו בבנינה : ונברכה עליה

on thy temple ! O
build the holy city
of Jerusalem speedily
in our days,
and lead us quickly
thereto ; cause us to
rejoice therein, and
be satisfied with its
goodness ; and to
bless thee for it, in
sanctity and purity.
(on the sabbath say, And
be pleased to grant
us rest on this sab-
bath-day.) And re-
joice us O Lord
our God on this
day of the feast of
unleavend Bread,
on this festival, a
holy Convocation.
For thou, O Lord !
art good and bene-
ficient to all. Blessed
art thou, O Lord !
for the land and for
the fruit of the vine.

בְּקִדּוּשָׁהּ וּבְמִתְהַרְהֵרָה : (וְנִחְמְנוּ בְּיוֹם
הַשְׁכָּבָת הַזֶּה) וְשִׁמְחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
בְּיוֹם בְּנֵי הַמִּצּוֹת הַזֶּה : בְּיוֹם טוֹב
מִקְרָא קָדֹשׁ : הַזֶּה כִּי אָתָּה טוֹב
וּמְמִיב לָכֵל : וְנוֹדָה לְךָ עַל הָאָרֶץ
עַל הַנֶּגֶן וְעַל פְּרִי הַנֶּגֶן : בְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי הַנֶּגֶן :

סדר ספירת העומר

כליל שני מברכין את העומר ואומרים

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם :
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו :
וְצִוָּנוּ עַל סְפִירַת הָעוֹמֶר :
הַיּוֹם יוֹם אַחֵר לְעוֹמֶר :

הַחֲמֵן הוּא יְחִייר עֲבוֹרַת בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ לְמִקְוֵמָה בְּמִתְהַרְהֵרָה
בְּיָמֵינוּ : וְאוֹמֵר מִזְמוֹר אֱלֹהִים יִהְיֶה וּבִרְכָּנוּ

on the second Night commence the counting of the Omer.
Blessed art thou, O Eternal, our God ! King of the
universe, who had sanctified us with His commandments, and
commanded us to count the days of the Omer.
This is the first day of the Omer.

תָּם וּנְשָׁלָם שִׁבְחָה רַאֲל בּוֹרֵא עוֹלָם :

